O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Куч — адолатда

Адолат

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

2005 йил 10 июнь

№ 24 (520)

ГАЗЕТА ҲАФТАНИНГ ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.
Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга 8 июнь куни Оқсаройда Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллигининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Дэвид Моран ишонч ёрлиғини топширди.

Ислом Каримов элчига юртимизда бошлаётган миссиясини бажаришда муваффақият тилади.

Бирлашган Қироллик билан муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш Ўзбекистон ташқи сиёсатининг муҳим йўналишларидандир. Буюк Британия раҳбарияти ҳам Ўзбекистон билан самарали ҳамкорликни кенгайтиришга алоҳида эътибор беради.

Мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий ва ижтимоий-маданий алоқалар изчил ривожланмоқда. Буюк Британия Ўзбекистоннинг Европадаги йирик иқтисодий ҳамкорларидан биридир. 2004 йилда ўзаро савдо ҳажми 453,1 миллион АҚШ долларини ташкил этди. 2003 йилда бу кўрсаткич 356 миллион долларга тенг бўлган эди.

Жорий йилнинг март ойида Лондонда ўтган Савдо ва саноат бўйича Ўзбекистон — Буюк Британия кенгашининг навбатдаги мажлиси ҳамда «Ўзбекистонда бизнес қилинг» туркумидаги семинар иқтисодиёт, савдо ва сармоя соҳаларида ҳамкорликни янада кенгайтириш учун имкониятлар катта эканлигини кўрсатди.

Тошкентда Халқаро Вестминстер университети ҳамда Британия кенгашининг бўлими фаолият кўрсатмоқда. Илмий-техникавий соҳада, соғлиқни сақлаш ва бошқа йўналишларда мунтазам мулоқотлар йўлга қўйилган.

Ўзбекистон билан Буюк Британия ўртасида ташқи сиёсат ва мудофаа маҳкамалари, хавфсизлик идораларининг ҳамкорлигини ривожлантириш ҳам доимий эътиборда. Жорий йил бошида Бирлашган Қироллик ҳуқуқ-тартибот органларининг делегацияси Ўзбекистонда бўлди. Ташриф асносида уюшган жиноятчилик, халқаро террорчилик, наркотикларнинг ноқонуний савдосига қарши курашда ҳамкорлик тўғрисида ҳужжат имзоланди.

Оқсаройдаги учрашувда ўзаро ҳамкорликнинг бугунги аҳволи ва истиқболлари, минтақавий хавфсизлик масалалари юзасидан фикр алмашилди. Элчи самимий қабул учун Президентимизга миннатдорлик билдирди.

(ЎзА)

Фракция йиғилиши

ТАКЛИФЛАР МАЪҚУЛЛАНИБ, ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНДИ

9 июнь куни Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон “Адолат” СДП фракциясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Уни мазкур фракция раҳбари, Ўзбекистон “Адолат” СДП Сиёсий Кенгаши биринчи котиби Дилором Тошмуҳамедова бошқарди.

Йиғилиш кун тартибидан ўрин олган Ўзбекистон Республикаси “Жамоат бирлашмалари тўғрисида”ги қонуни лойиҳасига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги масала юзасидан билдирилган фикр-мулоҳазалар айниқса, йиғилганларнинг эътиборини тортди. Шу билан бирга депутатларнинг қонун лойиҳасига доир қизғин баҳс-мунозараларга бой бўлган таклифлари атрофлича кўриб чиқилди.

Аввало шуни таъкидлаш керакки, мазкур қонун Ўзбекистон Республикаси худудида жамоат бирлашмаларининг ташкил этилиши, фаолияти, қайта ташкил этилиши ва тугатилиши билан боғлиқ муносабатларни тартибга солади.

Мазкур қонунга мувофиқ белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган касаба уюшмалари, сиёсий партиялар, олимларнинг жамиятлари, хотин-қизлар, ёшлар, болалар ва ногиронлар ташкилотлари, ижодий уюшмалар, оммавий ҳаракатлар ва жисмоний ва (ёки) юридик шахсларнинг бошқа уюшмалари жамоат бирлашмалари сифатида эътироф этилади.

Фракция йиғилишида депутатлар томонидан “Жамоат бирлашмалари тўғрисида”ги қонун лойиҳасига билдирилган ўзгартиришлар ва қўшимчалар маъқулланди ва қўллаб-қувватланди.

Шохсанам ХИДИРОВА,
“Адолат” мухбири

Суратларда: Партия фракцияси йиғилишидан лавҳалар.
Носир ҲАЙДАРОВ олган суратлар

«Адолат» СДП фаолиятидан

МАСЪУЛИЯТ ВА ҲАМЖИҲАТЛИК КЕРАК

Шу йилнинг 6 июнида Ўзбекистон «Адолат» СДП Тошкент шаҳар Кенгашининг навбатдаги III Пленуми бўлиб ўтди. Пленум ишида Сиёсий Кенгаш ва Тошкент шаҳар партия Кенгашлари аъзолари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутатлари ҳамда партия фаоллари иштирок этишди.

Пленумда кун тартибдаги Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши III Пленуми қарорларидан келиб чиққан ҳолда Тошкент шаҳар партия ташкилотининг навбатдаги вазифалари тўғрисидаги масала юзасидан Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши биринчи котиби Дилором Тошмуҳамедова маърўза қилди.

— Бугунги Пленум, — деб сўз бошлади у, — Андижон шаҳрида юз берган фожеали воқеалар таассуротлари остида ўтиб бормоқда. Шу йилнинг 13 майида Андижон шаҳрида кўз кўриб, қулоқ эшитмаган, қолаверса, ўзбек халқи табиатига мутлақо номуносиб, фожели воқеалар содир бўлди. Энг ачинарлиси, бунинг оқибатида бегуноҳ одамлар, ватандошларимиз қурбон бўлди.

Бўлиб ўтган воқеа кўзимизни очди ва биз сиёсий партияларнинг олдига янада кўпроқ вазифаларни қўйди. Энди биз кундаги ишларимиз билан чекланиб қолмай, партиямиз сайловолди дастурида белгиланган вазифаларни янада изчил амалга оширишимиз керак бўлади. Яъни, тинчликни асраш йўлида халқ ичига кириб, айниқса, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга эътиборни кучайтиришимиз лозим, талаба-ёшлар билан учрашувлар ўтказиб, уларнинг фикрлари, юриш-туришлари билан доимий равишда танишиб боришимиз керак.

Бундай нохуш воқеаларнинг олдини олишда, аввало, оилада тарбияни мустаҳкамлашимиз, фарзандларимизни илмли, маърифатли, комил инсон бўлиб вояга етишишлари учун барча шарт-шароитларни яратиб беришга интилишимиз керак. Шунингдек, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш борасида жойларда тушунтириш ишларни фаоллаштириш лозим.

Лекин Тошкент шаҳар партия ташкилотининг хозирги кундаги фаолияти замон олдимизга қўяётганган талабларга етарли жавоб бермаяпти. Буни 2004 йилдаги Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутатлигига бўлиб ўтган сайлов натижаларига назар соламиз.

Тошкент шаҳридан Қонунчилик палатасига 1 депутат, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашига 4 депутат сайланди холос. Вахоланки 1999 йилги сайловларда Олий Мажлисга Тошкент шаҳар партия ташкилотидан 4 депутат сайланган эди.

Муваффақиятсизликнинг асосий сабаблари — шаҳарда партия электоратининг шаклланмаганлиги, туман партия ташкилотларининг заифлиги, уларда бошланғич партия ташкилотлари ва аъзолари сонининг камлиги, шаҳар партия Кенгаши томонидан сайлов даврида уларнинг фаолияти тўғри мувофиқлаштирилмагани деб қараш мумкин.

Агар сайловлардан кейинги 5 ойдаги партия ташкилотининг фаолиятини таҳлил қилсак, шаҳар партия Кенгаши томонидан эътиборга лойиқ бирор бир тадбир ўтказилмаганлигини кўрамиз. Бошқа вилоятларда сайлов натижалари таҳлил қилиниб, жойлардаги партия ташкилотларини мустаҳкамлаш, аъзоларни рўйхатга олиш ва аъзолик бадалларини йиғиш ишларини тартибга солиш, «Сиҳат-саломатлик йили»га бағишланган тадбирлар режасини тузиб, уни амалга ошириш борасидаги ишлар аллақачон йўлга қўйилганлигига қарамасдан, Тошкент шаҳрида бу соҳада бирор бир иш олиб борилганлиги кўзга ташланмайди. Йил бошидан ўтган беш ой мобайнида шаҳар партия Кенгаши томонидан туман Кенгаши котибларини йиғиб, улар олиб бораётган ишларни мувофиқлаштириш, йўлга солиш юзасидан бирор бир йиғилиш ўтказилганлиги ҳақида ҳам маълумот йўқ. Буларнинг ҳаммаси партия Сиёсий Кенгаши олдига Тошкент шаҳар партия Кенгаши ишини тубдан қайта кўриб чиқиш ва фаолиятини жонлантириш юзасидан амалий чора-тадбирларни кўришга мажбур этди.

Кўриб турибсизки, Тошкент шаҳар Кенгаши ишларини бу ҳолда қолдириб булмайди.

Шаҳар партия ташкилотида ишларни жонлантириш учун биринчи навбатда эътиборни нимага қаратиш лозим? Авваломбор, туман партия Кенгашлари томонидан корхона, ташкилот, Маҳаллаларда бошланғич партия ташкилотлари ишлари кўламини кенгайтириш лозим. Партия сафларига фидокор, маънавий етук, ватанпарвар инсонларни жалб этиш ишларини кучайтириш керак. Шунингдек, янги бошланғич ташкилотларни тузиб, улар фаолиятини йўлга қўйиш лозим. Яна бир нарса эътиборга лойиқ, – бу фуқаролардан тушаётган ариза ва шикоятларни кўриб чиқиб, ҳаммасига қўлдан келганича ёрдам бериш масаласидир. Бу турдаги масалаларнинг ҳал этилиши, бир томондан, ижтимоий тангликни бартараф этса, иккинчи томондан, халқ олдида партиянинг обрў-эътиборининг ўсишига, янги аъзоларни сафларимизга қўшилишига олиб келади.

Нотиқ сўзининг охирида Тошкент шаҳар партия Кенгаши ишларини бу ҳолда қолдириб бўлмаслигини уқтирди.

(Давоми 2-бетда)

ИШЧИ ГУРУҲИНИНГ БИРИНЧИ ЙИҒИЛИШИ

Илгари хабар қилинганидек, Ўзбекистон олиб борилаётган текширув ишлари ҳамда Андижон шаҳри ва Андижон вилоятида вазиятни барқарорлаштириш юзасидан Ўзбекистон ҳукумати кўраётган чора-тадбирлар мониторингини амалга ошириш бўйича мамлакатимизда фаолият юритаётган Россия, ХХР, АҚШ, Франция, Ҳиндистон, Покистон, Эрон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон элчихоналари вакилларидан иборат ишчи гуруҳини тузиш ҳақидаги таклиф билан чиққан эди.

Мазкур ишчи гуруҳини тузишда унда энг манфаатдор томонлар — жаҳон ва минтақа миқёсидаги етакчи давлатлар, шунингдек, Ўзбекистонга қўшни барча мамлакатларнинг кенг иштирокини таъминлашга устувор аҳамият берилди.

8 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг Қабуллар уйида мазкур ишчи гуруҳининг биринчи ташкилий йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда Россия Федерацияси, Хитой Халқ Республикаси, Эрон Ислом Республикаси, Ҳиндистон, Покистон Ислом Республикаси ва барча Марказий Осиё давлатларининг элчилари ва элчихоналари ходимлари иштирок этди.

Ҳозирча гуруҳ ишида иштирок этишини тасдиқламаган АҚШ ва Франция элчихоналарининг вакиллари тегишли манфаатдорлик пайдо бўлган тақдирда, йиғилишда таъкидланганидек, ишчи гуруҳига исталган вақтда қўшилиши мумкин.

Йиғилишда бир қатор ташкилий масалалар ҳал этилди. Ишчи гуруҳининг котибияти тузилди.

Ишчи гуруҳи билан ҳуқуқ-тартибот идораларининг тезкор-тергов гуруҳлари ва Олий Мажлиснинг мустақил комиссияси ўртасида бевосита алоқа ўрнатилди.

Ишчи гуруҳи билан учрашувда парламент комиссияси, Ташқи ишлар вазирлиги, республикамизнинг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралари вакиллари иштирок этди. Ўзбекистон томони ишчи гуруҳининг тўлақонли ва холис фаолият юритиши учун ҳар томонлама кўмаклашишга, унинг барча зарур материаллардан фойдалана олишини таъминлашга тайёр эканлигини билдирди.

— Биз бундай ишчи гуруҳи тузилганлигини қўллаб-қувватлаймиз, — деди Россиянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Фарит Мухаметшин. — Бу Андижонда рўй берган воқеалар ва олиб борилаётган текшириш ишлари ҳақида жаҳон жамоатчилигига холис ахборот етказиш борасидаги ғоят муҳим қадамдир.

Ишчи гуруҳи йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, ташқи ишлар вазири Э.Ғаниев иштирок этди.

(ЎзА)

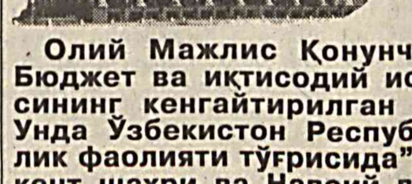

ИЖРОСИ БИЛАН КУЧЛИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар қўмитасининг кенгайтирилган йиғилиши бўлди. Унда Ўзбекистон Республикаси “Аудиторлик фаолияти тўғрисида”ги қонуннинг Тошкент шаҳри ва Навоий вилоятидаги ижросига оид масала кўриб чиқилди.

Мазкур қўмита раиси А.Аҳадов бошқарган йиғилишда таъкидлаганидек, жорий йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, мамлакатимизда 570 та миллий аудиторлик ташкилоти ва халқаро аудиторлик компаниясининг 4 бўлими фаолият кўрсатмоқда.

Номлари зикр этилган шаҳар ва вилоятда қонун ижросини таъминлаш борасида муайян ишлар амалга оширилаётгани алоҳида қайд этилди. Айни пайтда соҳада қатор камчиликлар ҳам учрамоқдаки, уларни ўз вақтида ҳал этиш зарур. Жумладан, аудиторлик ташкилотларида фаолият олиб бораётган аудиторларнинг қонун ва бошқа меъёрий ҳужжатларни билиши ва уларга риоя қилиш борасидаги кўникмалари, сифатсиз аудиторлик текширувини ўтказганлиги учун аудиторлик ташкилоти олдидаги жавобгарлиги билан боғлиқ масъулияти паст. Кўпчилик аудиторлик ташкилотларининг устав капитали юқори нархларда баҳоланган эски мебель, компьютер ва бошқа буюмлар билан шакллантирилган.

Аудиторлик ташкилотлари томонидан хўжалик субъектларининг молиявий ҳолатига оид берган хулосалари билан солиқ органларининг берган баҳоси ўртасида жиддий фарқ учрайди. Тошкент шаҳрида давлат солиқ органлари томонидан аудиторлик хулосаларидан кейин текширилган ташкилотларда давлат бюджетига 164,6 миллион сўм, Навоий вилоятида эса 155,7 миллион сўм қўшимча солиқлар ҳамда молиявий жарималар ҳисоблаб чиқилгани бунинг далилидир. Булар аудиторлик текширувлари сифатини яхшилаш лозимлигини кўрсатади. Йиғилишда мавжуд камчиликларни бартараф этишга қаратилган қарор қабул қилинди.

(ЎзА)

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитасининг навбатдаги йиғилиши ўтказилди.

Унда Ўзбекистон Республикасининг «Телекоммуникациялар тўғрисида» ги ҳамда «Ахборотлаштириш тўғрисида» ги қонуннинг Андижон вилоятидаги ижроси масаласи кўриб чиқилди.

Йиғилишда соҳага алоқадор вазирлик, ташкилот раҳбарлари, мутахассислар, депутат ҳамда журналистлар иштирок этди.

Йиғилишни қўмита раиси Хуршид Дўстмуҳамедов олиб борди.

Таъкидланишича, мазкур қонунларнинг ижроси юзасидан Андижон вилояти ҳокимлиги ва мутасадди ташкилотлар томонидан бир қатор тадбирлар ишлаб чиқилган. Ҳозирда вилоят аҳолиси ва ташкилотларга маҳаллий, шаҳарлараро ҳамда халқаро телекоммуникация хизмати кўрсатиб келинмоқда. Шу билан биргаликда фуқароларга хизмат кўрсатишнинг арзонлашуви натижасида анъанавий телекоммуникация хизматлари билан бирга уяли алоқа хизматига ҳам талаб ортиб бормоқда.

Депутатлар ишчи гуруҳи томонидан мазкур қонунларнинг Андижон вилоятида ижросини ўрганиш даврида ижобий ишлар билан бир қаторда айрим камчиликлар ҳам борлиги аниқланди. Жумладан, аҳоли томонидан талаб этилаётган рақамли телефон станциялари хизматидан етарли даражада фойдаланиш имконияти яратилмаган. Вилоятнинг Пахтаобод, Охунбобоев ва Қўрғонтепа туманида АТС ларнинг ускуналари эскириб, мижозларга хизмат кўрсатишнинг сифат кўрсаткичлари тобора камайиб бормоқда. Вилоятда ижтимоий объектларнинг телефон билан таъминланиши етарли эмаслиги аниқланди. Телекоммуникация хизматлари кўрсатувчи тадбиркорлик субъектларини лицензиялаш тизими ҳалигача жорий этилмагани соҳада иқтисодий ислоҳотларнинг жадаллашувига салбий таъсир кўрсатмоқда. Юридик ва жисмоний шахсларга интернет хизмати кўрсатиш ишлари ҳам кўнгилдагидек олиб бориляпти деб бўлмайди.

Қўмита йиғилишида камчиликларни бартараф этиш ҳақида тавсиялар берилди ва кўрилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Ҳусан СУЛАЙМОНОВ,
«Туркистон-пресс»

Партия ҳаёти

СИЁСАТЧИЛАР УЧРАШУВИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат ва жамият қурилиши Академиясида Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти ташаббуси билан Россиянинг кўзга кўринган сиёсатчилари — “Сиёсий синф” журнали бош муҳаррири А.В.Третьяков, Россия сиёсий тадқиқодлар институти директори С.А.Марков, Россия федерациясининг Ўзбекистондаги элчихонаси маслаҳатчиси В.И.Кузнецовларнинг мамлакатимизда фаолият юритаётган бешта сиёсий партия раҳбарлари ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси ҳамда Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти профессор-ўқитувчилари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувнинг асосий мавзуси, демократик фуқаролик жамиятини қуриш масалаларига бағишланди. Ўзаро мулоқот чоғида Россия ва Ўзбекистонлик сиёсатчилар иккала мамлакатда демократик жараёнларни чуқурлаштириш, бу соҳада ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш бўйича фикр алмашдилар.

Шунингдек, ўзаро мулоқот чоғида Россия ва Ўзбекистонда демократиянинг асосий кўринишлари, ўзига хос жиҳатлари, ҳамда демократия ва барқарорлик, демократия ва глобаллаштириш, демократия ва диний экстремизм масалаларига атрофлича тўхталиб ўтилди.

Россиялик сиёсатчилар ЕвроАзия интеграцияси ғоясини илгари суриб унинг истиқболлари хусусида ўз қарашларини баён этишди.

Учрашувда Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши биринчи котиби, партиянинг Олий Мажлисдаги фракцияси раҳбари Дилором Тошмуҳамедова иштирок этди.

Каримжон РИХСИЕВ,
“Адолат” мухбири

Ўзбекистон — экспорт мамлакати

“ОҚТОШДОН”НИНГ ОСИЁДА ДОВРУҒИ БАЛАНД

Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, “Оқтошдон” маҳсулотлари бугун нафақат Ўзбекистонда балки, бир қатор Осиё мамлакатларида ҳам маълум ва машҳур. Нозиктаъб харидор юзлаб чақирим йўл босиб бўлсада Самарқанд вилоятининг олис Нарпай туманида жойлашган айни шу корхонадан маҳсулот олиш, бизнесини юритиш учун келади. Бу ернинг хом-ашёсидан хамир қорадиган ново-ю қандолатпазларнинг бозори доимо юришган. Бунинг энг оддий сабаби шундаки, “Оқтошдон”да сифатга рақобатнинг бирламчи шарти деб қаралаётганида. Корхона раҳбари мутахассислари ва бутун жамоа бозор иқтисодиёти шароитида янги мижозлар орттириш ва ҳатто экспортга маҳсулот чиқаришнинг бирдан-бир йўли сифатни назорат қилишда эканлигини чуқур англаб етишган.

Швейцариянинг "Бюллер" технологияси асосида ишлайдиган корхонада шу йилнинг ўтган беш ойи мобайнида салкам 23 минг тонна харидоргир ун ва 3 минг тоннага яқин омихта ем ишлаб чиқарилди. Ўзаро шартномага мувофиқ бир миллиард 100 миллион сўмликка яқин ун Афғонистон, Тожикистон сингари мамлакатларга экспорт қилинди.

— Маҳсулотни экспортга жўнатиш биз учун ҳар томонлама фойдали, — дейди "Оқтошдон" акциядорлик жамияти бошқаруви раиси Актам Шерматов. — Чунки, биринчидан четдан валюта маблағларини олиб келамиз, янги, янада мукаммал технологияларни харид қилиш имкониятимиз кенгаяди. Иккинчидан экспорт бизга қўшимча имтиёз, қўшимча даромад беради.

Дарвоқе, акциядорлик жамияти иқтисодий кўрсаткичлар йил сайин мустаҳкамланиб, ишчи хизматчиларининг моддий манфаатдорлиги ортиб бораётганлиги ишга айни шу тариқа омилкорлик билан ёндашилаётганлиги самарасидир. Ҳозир корхонада 500 дан ортиқ киши юқори даромадли иш билан банд. Ёки ходимларнинг ўртача ойлик маоши 50-100 минг сўмни ташкил этаяпти. Рентабеллик даражаси ҳам тармоқ корхоналари ўртасида энг юқори 2004 йил якунига кўра корхона акциядорлари номинал қиймати 200 сўмлик ҳар битта акция учун 190 сўмдан дивиденд олишди. Ходимларнинг ижтимоий-моддий шароитларини яхшилаш учун завод хазинасидан миллионлаб сўм маблағ сафрланмоқда. Ишчи-хизматчиларнинг ишга қатнашлари учун махсус транспорт воситалари ажратилган. Корхона ёрдамчи хўжалигида етиштирилаётган озиқ-овқат маҳсулотлари эса ҳар бир оила дастурхонига етказиб берилмоқда.

Мана шулардан кейин ҳам акциядорлар ўзларини корхонанинг тўлақонли хўжайинларидек ҳис этишмаяпти деб кўринг-чи. Ахир қаердаки, меҳнатга онгли, манфааткорона ёндашув юзага келган бўлса ўша ерда унум бор, рақобат-у ҳалоллик бор.

“Оқтошдон” корхонаси қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш мақсадида янги ҳосил мавсумига пухта тараддуд кўрмоқда. Заводга қарашли 7 та ғалла қабул масканини тўла тахт қилиб қўйилди. Бу йил вилоятнинг Нарпай, Пахтачи, Каттақўрғон, Иштихон ва Қўшработ туманларидан 65563 тонна дон қабул қилиб олиш режалаштирилган. Завод билан шартнома имзолаган ўнлаб ширкат ва юзлаб фермер хўжаликлари эса ҳисоб-китобдан кўнгиллари тўқ. Чунки “Оқтошдон” ишлаб чиқарувчининг доимо қўллаб-қувватлаб келган.

— Сифатни рағбатлантириш асли даладан бошланади, — дея суҳбатни давом эттиради корхона раҳбари Актам Шерматов. — Экспортбоп маҳсулот олинадиган буғдой таркиби бизни қаноатлантириш учун ширкатчи ёки фермер ҳам агротехникадан четга чиқмаслиги, ўз-ўзини назорат қилиши, айтарлик ўғитни “тежаб” қолмаслиги керак.

Демак бу борада ҳам ўзаро ишончга асосланган ҳамкорлик бор. Айни шундай тажриба эса деҳқоннинг ҳам қайта ишловчиларнинг ҳам манфаатдорлигини ошириб агросаноат тизимда текис ривожланишга туртки бермоқда. “Оқтошдон”да ислоҳотларга шунчаки иқтисодий вазифа эмас корхона тақдирини, оила фаровонлигини, Ватан тараққиётини белгиловчи муҳим омил сифатида қаралаётгани энг катта ютуқдир!

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
“Адолат”мухбири

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

1 июнь куни «Адолат» СДП Учтепа туман Кенгаши ва туман ҳокимлиги ҳамкорлигида туманда [illegible] истироҳат боғида [illegible] болалар учун [illegible] тадбири ўтказилди. [illegible] Тадбирда «Адолат» СДП [illegible] туман Кенгаши, «Фармед» хусусий фирмаси вакиллари болаларга ширинликлар ва совға-саломлар улашди.

1 июнь куни Тошкент шаҳрининг Учтепа туманидаги «Меҳригиё» клубида тарбияланаётган 36 та ногирон болалар учун «Ал Хоразмий» номли Маҳалла [illegible], туман Қизил ярим ой жамияти ҳамкорлигида «Феруза» кафесида дастурхон ёзилди. [illegible] «Адолат» СДП туман Кенгаши томонидан [illegible] ларга тарқатилди.

3 июнь куни «Адолат» СДП Шовот туман Кенгашининг Пленуми бўлиб ўтди. Пленумда 2005 йилнинг [illegible] ҳисоботи кўриб чиқилди. [illegible] О.Раҳимов сайланди.

3 июнь куни Пойарик туман ҳокимлиги биносида барча умумтаълим мактабларидан 91 нафар, мактабгача таълим муассасаларидан 43 нафар, касб-ҳунар таълими муассасаларидан 10 нафар [illegible] иштирокида [illegible] ўтказилди.

Йиғилишда сўзга чиққан [illegible] Андижонда [illegible]

Йиғилишда «Адолат» СДП вилоят Кенгаши аъзоси М.Ахтамова [illegible]

МАСЪУЛИЯТ ВА ҲАМЖИҲАТЛИК КЕРАК

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ушбу масала юзасидан бўлиб ўтган мунозараларда Тошкент шаҳар партия Кенгаши аъзолари Хайрулла Мўминов, Назокат Жўраева, Тошпўлат Матибаев, Жамшид Жалолов ҳамда партия фаоли Рустам Асқаровлар сўзга чиқиб, Тошкент шаҳар партия Кенгашида интизом бўшашиб кетганлигини, сайловлардан кейинги даврда бирор бир эътиборли тадбир ўтказилмаганлигини, шаҳар партия Кенгаши биринчи котиби Шухрат Юсуповнинг ўз фаолиятини қониқарсиз олиб бораётганлигини таъкидлашди ва шаҳар партия Кенгаши ишини фаоллаштириш юзасидан ўз таклифларини беришди. Жумладан: партия сафига фидоий, ташаббускор ходимларни жалб этиш, фуқаролар билан, жамоаларда, Маҳаллаларда ташвиқот-тарғибот ишларини кучайтиришни тавсия этдилар.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Исмоил Саифназаров сўз олиб, Тошкент шаҳар партия ташкилотида халқ орасида катта обрў-эътиборга эга бўлган зиёлилар, муассаса раҳбарлари фаолият кўрсатаётганини, уларнинг партиядаги фаоллигини ошириш партия ташкилотлари томонидан катта оммавий тадбирларни уюштиришга имкон беришини, Тошкент шаҳар партия Кенгашига яхши лидерларни тавсия этиш лозимлигини, Олий Мажлиснинг ҳамма қўмиталарида «Адолат» партияси вакиллари борлигини, уларга яхши фикрлар берилса, ижобий ҳал этишга тайёр эканлигини таъкидлади ва бу ишларни рўёбга чиқаришда йиғилганларга омад тилади.

Пленумда ташкилий масала кўриб чиқилди. Пленумга раислик килувчи Сиёсий Кенгаш котиби Равшан Ҳайдаров сўзга чиққан партия фаолларининг фикридан келиб чиққан ҳолда Тошкент шаҳар партия Кенгаши биринчи котиби Шуҳрат Юсуповни эгаллаб турган лавозимидан озод этиш таклифини овозга қўйди. Овоз бериш натижаси буйича Шуҳрат Юсупов Тошкент шаҳар партия Кенгаши биринчи котиби лавозимидан озод этилди.

Мажлис раиси, Сиёсий Кенгаш котиби Равшан Ҳайдаров Тошкент шаҳар партия Кенгаши биринчи котиби лавозимига Ўзбекистон Республикаси «Камолот» Ёшлар ижтимоий ҳаракати «Ёшлар бизнес мактаби» бош директори Нуршод Ғиёсов номзодини таклиф этди.

Сиёсий Кенгаш биринчи котиби Дилором Тошмуҳамедова, шаҳар Кенгаши аъзолари Хайрулла Мўминов, Тошпўлат Матибаев, Феруза Юлдашева, Юлдуз Тўхтаева ҳамда Республика «Камолот» Ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши раисининг ўринбосари Шуҳрат Қосимов кўрсатилган номзодни қўллаб чиқдилар.

Шаҳар партия Кенгашининг аъзоси Жамшид Жалолов Тошкент шаҳар партия Кенгаши биринчи котиби лавозимига Рустам Асқаров номзодини таклиф этди.

Муқобиллик шароитида бўлиб ўтган сайловларда овоз бериш натижаси бўйича Тошкент шаҳар партия Кенгаши биринчи котиби лавозимига катта устунлик билан Нуршод Ғиёсов сайланди.

Нуршод Ғиёсов унга билдирилган катта ишончни оқлашга ва Тошкент шаҳар партия ташкилоти юзини ерга қаратмасликка ваъда бериб, ўзига ишонч билдирганларга ўз миннатдорчилигини билдирди.

Кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Суратларда: Пленумдан лавҳалар.
Носир ҲАЙДАРОВ олган суратлар

«АДОЛАТЧИЛАР» ТЕРРОРИСТЛАРНИ ҚОРАЛАМОҚДА

Андижонда фожеа юз берган куннинг эртасигаёқ, яъни, 14 май куни «Адолат» СДП Андижон вилоят Кенгашининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда сўзга чиққан «Адолат» СДП Андижон вилоят Кенгашининг биринчи котиби, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг сенатори Мамазоир Хужамбердиев сўзга чиқиб, бир гуруҳ диний экстремистларнинг олиб борган террорчилик ҳаракатларини кескин қоралади ва бунинг оқибатида тинч аҳолининг бошига тушган кулфатлар ҳақида гапириб берди.

Пленумда Андижон шаҳрида содир этилган террористик ҳаракатлар ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг фаоллар билан ўтказган йиғилишда топширган вазифалари юзасидан чора-тадбирлар белгиланди. Партиянинг шаҳар ва туманлар Кенгашларига, бошланғич партия ташкилотларига ана шундай тадбирларни белгилаш вазифаси юклатилди. Бугунги кунда аҳоли орасида воқелик асл моҳияти юзасидан тушунтириш ишлари олиб бориш партия фаоллари, аъзоларининг асосий вазифаси эканлиги уқтириб ўтилди. Бунинг учун бошқа жамоат ташкилотлари, жумладан «Маҳалла» жамғармаси бўлинмалари, қишлоқ, Маҳалла фуқаролар йиғинлари билан яқин алоқада бўлиш мақсадга мувофиқ эканлиги таъкидланди.

Пленум қарорларини руёбга чиқариш юзасидан партия фаоллари шаҳар ва туманларда ташкил этилган жамоатчилик гуруҳлари таркибида Маҳаллаларда, ўқув юртларида, ташкилотларда тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бормоқдалар. Масалан, шу кунга қадар 1178 та қишлоқ, Маҳалла фуқаролари йиғинларида, ўқув юртларида ва бошқа ташкилотларда учрашувлар, суҳбатлар ўтказилди. Ҳар куни 270 нафардан зиёд профессор-ўқитувчилар, жамоат ташкилотлари вакиллари, вилоят маркази, шаҳар ва туманлардаги 200-250 та Маҳалла ва ташкилотларда тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бордилар. Шуни айтиб ўтиш керакки, тарғиботчилар етакчиларининг аксарияти «Адолат» партиясининг аъзоларидир.

21 май куни Андижон Тиббиёт институтида асосан «Адолат» СДП аъзолари ҳисобидан ташкил этилган посбонлар ва тарғиботчилардан бир гуруҳи Қорасув шаҳрига борди. Шаҳардаги вазият билан яқиндан танишилгач, Маҳаллалар, хўжаликлар, шифохоналарда суҳбатлар уюштирилди. Учтегирмон Маҳалласида бўлган учрашувнинг ўзида 500 тадан зиёд фуқаро иштирок этди. Талаб ва истаклар ўрганилди, зарур ёрдам кўрсатиш чоралари кўрилди. Қорасув марказий поликлиникасида аҳоли учун сифатли тиббий ёрдам кўрсатиш мақсадида 15 нафар профессор олимлар юборилди.

Андижон шаҳридаги бир қатор Маҳаллаларнинг осойишталигини сақлашда «Адолат» СДП Кенгашлари томонидан ташкил этилган посбонлар гуруҳларининг ҳиссалари беқиёс бўлмоқда. Чунки жангарилар томонидан Андижондаги жазони ўташ жойига ҳужум уюштирилиб, у ердаги маҳбусларга қурол берилган, уларни ўз томонларига жалб этишга урунишган. Ғаламисларни аксарият жиноятчилар қўлламаганлиги шундаки, улар ўз ихтиёри билан жазони ўташ жойига қайтдилар. Аммо баъзи маҳбуслар озодликда қолиб кетдилар ва улар шаҳардаги криминал ҳолатни кучайтириши мумкин.

Шу муносабат билан партия посбонлари бугунги кунда ички ишлар ходимларининг энг яқин ёрдамчиларига айландилар.

— Партиямиз тутган йўл аниқ ва равон, — дейишяпти «Адолат» СДП Андижон вилоят Кенгаши аъзолари,— У ҳам бўлса юртбошимиз атрофида жипслашиб, давлатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, халқимиз турмуш фаровонлигини ошириш, баркамол ёшларни тарбиялашдан иборат муҳим ишларга эътиборни кучайтириб борамиз. Бу йўлдан бизни ҳеч ким қайтара олмайди. Юртбошимиз таъкидлаганидай биз ҳеч кимдан кам эмасмиз ва кам ҳам бўлмаймиз. Мустақил давлатимизнинг ички ишларига аралашиб, Андижондаги воқеаларни хориждан халқаро мустақил комиссияларнинг текширишига мутлақо қаршимиз. Нахотки турли хорижий давлатларнинг Республикамиздаги элчиларига Андижонга бориб вазиятни ўрганиб келганликлари етмаган бўлса? Ахир, улар ўзларини «Акромийлар» деб номловчи радикал диний оқим жангарилари томонидан Андижонда содир этилган вайронагарчилик, хунрезликларни ўз кўзлари билан кўриб, аҳоли билан суҳбатлашдиларку!

Яқинда Андижонга келиб, аҳволни синчиклаб ўрганган Лондон университети қошидаги Шарқ ва Африка тадқиқотлари мактабининг профессори Ширин Аклер Марказий Осиёда диний экстремизм ва терроризмни ўрганаётган халқаро экспертлар иштирокида ахборот берди. У давлат тузилмаларининг муаммони бартараф этишга қаратилган вазиятга мос ҳаракатларини ижобий баҳолади, рўй берган воқеаларни иқтисодий ва диний сабаблар билан боғлашга айрим оммавий ахборот воситаларининг таъкидлари ҳақиқатдан йироқлигини билдирди.

Жаҳон ҳамжамиятини чалғитаётган оммавий ахборот воситаларининг хатти-ҳаракатлари қораланди. Хўш, мана шундан кейин ҳам Андижонга халқаро мустақил текширув комиссиясининг келишига ҳожат бормикан?

Андижонда Ўзбекистон Олий Мажлисининг Андижон шаҳрида рўй берган воқеаларни текшириш бўйича мустақил комиссияси томонидан содир бўлган воқеалар, уларнинг келиб чиқиши ва ўша кунлардаги ҳолат атрофлича ўрганиляптики бу мустақил, суверен давлат учун хос ва мос жиҳатдир. Комиссиянинг бўлиб ўтган мудҳиш ҳолатга объектив баҳо бериб, адолатли хулосалар қилишига шубҳа йўқ. Адолат букилади, лекин синмайди, дейишмоқда андижонлик «адолатчилар».

Ажаб савдолар

«МИЛЛИОНЛАР ЎЙИНИ»

ёхуд унинг илдизига кимлар сув қуймоқда?

Бугун кўпгина ҳамюртларимиз ишбилармонлик ва тадбиркорлик билан шуғулланиб, давлатимиз иқтисодий салоҳиятини оширишга, қолаверса, ўзларининг оилавий даромадларини кўпайтиришга интилмоқдалар.

Бироқ, гуруч курмаксиз бўлмаганидек, баъзан «уддабурон»лар ўзларининг ноқонуний хатти-ҳаракатлари билан давлат ва жамият манфаатларига, тараққиётга салбий таъсир кўрсатишмоқда. Оқибатини ўйламай, қонунни писанд қилмасдан фаолият юритишнинг охири «вой» эканлигини унутиб қўйишаяпти. Хуфёна савдо билан шуғулланиб, иқтисодиётга ғов бўлаётганларга қарши курашиш мамлакатимизнинг барча ҳудудлари қатори Самарқанд вилоятида ҳам кучайтирилмоқда.

Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилда ҳам ошкор бўлишини унутган, шайтон васвасасига ўйнаган, «миллионер» бўлишни орзу қилган Хушвақт бир зум ўйга чўмиб, хаёллар оғушида қўша-қўша уйлар, замонавий машина-ю, жарақ-жарақ пуллар, теварак атрофидаги хизматкорлар-у мулозимлар гирдобида хаёлан боғу-роғларда сайр этди... ва осон пул топиш режасини туза бошлади. Елкасидаги шайтон васвасаси уни зулматга, дўзахга чорлаётганини билмасди ва билишни истамасди. Шу тобда, жиноий шерик истаб, Самарқанд шаҳрида истиқомат қилувчи ака-ука Бахтиёр ва Эркин Азизовларни топди. Уч ҳамтовоқ пухта режа тузишди, тез бойиб кетиш йўлларини топишгандек бўлишди.

Уюшган жиноий гуруҳ томонидан бир нафар фуқаро номига бир вақтнинг ўзида ўнлаб нақдловчи фирмалар ташкил этиб, хуфёна савдони йўлга қўйишган, васваса ва талвасага тушган шаввозлар амалдаги қонунлардан шунчалик четланиб кетдилар-ки, фирма раҳбарларининг имзоси, нотариус муҳрларини қалбакилаштириб, давлат тасарруфидаги банклардан ҳисоб рақамлари очишга, банк ходимларини ҳам жиноий шерикликка қўшиб ҳам олдилар. «Уч оғайни»лар рўйхатдан ўтган ҳудудлардаги солиқ идоралари назарига тушмаслик мақсадида ҳисоб рақамларини Бухоро, Навоий ва Сурхондарё вилояти банкларидан очишиб, пул операцияларини банк раҳбарлари билан шерикликда амалга оширишган. Шу ўринда бир савол туғилади? Наҳотки, давлатнинг, халқнинг дардига дармон бўладиган банк раҳбарлари ушбу жиноятга шерик бўлишган бўлса?! Ҳа, улар том маънода жиноятга шерикгина эмас, уни содир этишда, яширишда фаол иштирок этишган «баобрў» шайтонлардир.

Шундай қилиб, уч «қаҳрамон» Хушвақт Фаттоҳов, ака-ука Бахтиёр ва Эркин Азизовлар оз эмас, кўп эмас, 14 та ноқонуний, сохта нақдловчи фирмалар очишга, давлат ва халқ маблағларини талон-тарож қилиб, «миллионлар ўйини»ни бошлашга улгуришди. Жумладан, улар «Хушвақт», «УВИТА», «Самарқанд файз», «OQTOSH PLUS», «Фреко Сам», «Интермонди», «Нафис тонг», «Золотой континент», «Афродита — Люкс», «Пионер плюс», «ALYWITH US», «BARKAS», «Покиза ҳаёт» ва «Imperial stil» каби сохта фирмаларда пул ишлай бошлади.

Бахтиёр Азизов ва Хушвақт Фаттоҳовлар мазкур фирмаларнинг аксариятида банк операцияларини амалга ошириш учун керак бўлган раҳбар имзолари қалбаки нотариус муҳрлари билан тасдиқланиб, ноқонуний товар айланмаларидан 6,7 миллиард сўм нақдлаштирилганлигига лол қолмасдан илож йўқ. «Ўпқон»лар ушбу суммадан 6,3 миллиард сўмини харидоргир товарлар савдосидан туширишган. Жиноий шерикларга кўмак берган, бевосита ва билвосита унга қўшилган Бухоро, Навоий, Сурхондарё вилоятидаги «Миллий Банк», «Савдогар банк», «Тадбиркор банк» ва «Ғаллабанк» бўлимлари раҳбарларидир.

Юқорида номлари зикр этилган сохта фирмалар ҳисоб-рақамига кўчирилган ва нақдлаштирилган 2,3 миллиард сўм пул бевосита бюджет ва давлат улуши мавжуд корхоналардан, 4 миллиард сўми эса хусусий фирмалардан ўзлаштирилиб юборилганлиги жиноий гуруҳнинг ўта пухта иш кўрганлигидан далолат беради ва ҳар бир оддий фуқарони таажубга солади.

Юлдузни кўзлаган «фаришта»лардан Бахтиёр Азизов қўшниси Аюбжон Хусаиновни «қармоқ»қа илинтириш мақсадида паспортини олиб, Россия шаҳарларидан бирига авиа чипта олиб беришни, бунда эса кассаларда таниши борлигини билдириб, «Интермонд» фирмасини ташкил этади. Пул, бойлик топиш васвасаси шунчаликка бориб етади-ки, ҳақиқатда мавжуд бўлмаган Акбар Басаевни директор этиб тайинлаб, унинг имзоларини қалбаки нотариус муҳрлари билан тасдиқлаб олади. Бу «сохта»чиликка эса Навоий вилояти Қизилтепа туманини «Миллий банк»идаги «шаввоз»лар кўмак беришган. «Хамирдан қил суғургандек» иш битишидан хурсанд бўлган Бахтиёр Азизов ғайриқонуний йўл билан «Интермонд» фирмаси орқали 168 миллион сўмлик маблағни солиқдан яшириб ва ўзлаштиради...

Мамлакатимизда қонун барчага баробарлиги, қонун устуворлиги барчамизга аён. Самарқанд вилоят прокуратураси ҳузуридаги солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси ҳудудий бўлимлари томонидан биз ҳикоя қилган юқоридаги ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилиб, тегишли тергов ишлари олиб борилмоқда.

Қинғир ишнинг охири вой. Шундай экан, қиссадан ҳисса чиқариш, хулосага келиш ҳар бир фуқаронинг виждон амрига боғлиқ. Гувоҳи бўлганингиздек, адолатли қонунларимизга зид фаолият кўрсатаётган ҳар бир фуқаро ҳам молиявий, ҳам мисқоллаб йиллар давомида йиққан обрў-эътиборидан айрилади...

Исоқ ЖАМОЛОВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси ҳузуридаги СВОЖҚК бошқармаси бошлиғи.
Олим ҲАКИМОВ,
«Адолат» мухбири

“Халқимиз оммавий ахборот воситаларидан мамлакатимиз ва хорижда содир бўлаётган воқеалар тўғрисида холис ва тезкор ахборотлар олишни, шу билан бирга, биринчи навбатда, ҳокимият органлари ва бошқарув тузилмалари фаолияти ҳақидаги танқидий фикрларни, ислоҳотлар ва янгиланишлар йўлидан илгари боришимизга тўсиқ бўлиб турган нуқсонлар, ҳаётдаги долзарб муаммолар хусусида ошкора, профессионал, таҳлилий материалларни кутади”.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасидан.

Долзарб мавзу

“РУХСАТНОМА Ё КОМАНДИРОВИЧНИЙ БОРМИ?”

Жорий йилни давлатимиз раҳбари томонидан “Сиҳат-саломатлик йили” сифатида эълон қилингани бежиз эмас. Дарҳақиқат, инсон соғ-саломат бўлсагина ўйлаган барча ишларини амалга ошира олади, хайрли ишларга қўл уради. Айни пайтда республикамизнинг барча тиббиёт муассасаларида аҳоли соғлиғини сақлаш учун давлат дастурига асосан кенг кўламли ишлар амалга оширилаяпти. Хўш, бу борада Миришкор туманида олиб борилаётган шу кеча-кундузлари юмушлар талаб даражасидами? Биз шу масалани ўрганиш мақсадида туман соғлиқни сақлаш бўлими бош шифокори Ғайбулло Михлиевга учрашдик. У киши эса:

— Биздан маълумот олиш учун рухсатнома ё командировичний борми? — деди дабдурустдан беписандлик билан. Биз хизмат гувоҳномамизни кўрсатдик.

— Катталарнинг рухсатисиз бу ҳеч қанақа ҳуқуққа эга эмас. Ҳозир мен керакли жойга телефон қиламан сизга қийин бўлади, — деди.

— Кечирасиз мақола тайёрлаш учун кимдан рухсат олишимиз керак? — сўрадик ундан.

— Ҳокимиятдагилардан, — деди суҳбатдошим.

Начора раҳбарнинг етарли ҳуқуқий билим ва савияга эга эмаслигини сезгач, матбуот учун барча идораларнинг эшиги очиқ бўлиши лозимлиги демократик жамиятнинг асосий шартларидан бири эканлигини таъкидлаб ўтирмадик ва мақола тайёрлаш учун туман ҳокимлигидаги мутасадди кишилардан рухсат сўрадик. Улар рози бўлишди. Шундан сўнг бош шифокор муовини Толибжон Хўжаев ҳамкорлигида шошилинч тиббий ёрдам бўлими 4-хонада даволанаётган беморлар билан суҳбатлашдик. Хонада 9-ойлик Абдулазиз Нуровни олиб ётган она Раҳима Мамасаидова ўз фикрини қуйидагича баён қилади.

— Ўғлим ўпка яллиғланиши билан 6-кундан бери даволанаяпти, — деди у. — Очиғи бу бўлимда тиббий хизмат кўрсатиш бепул деб эшитган эдим. Афсуски мен ўйлагандек эмас экан. Дори-укол ларни шифокорлар ёзиб беряпти, халос. Хўжайиним ампицилин, синтамицин, сефамизин, кокарбоксилаза, рибоксин, витамин ва бошқа муолажа учун зарур бўладиган укол дориларни бошқа дорихоналардан пулга сотиб олиб келтириб бераяптилар. Боламни ҳали иситмаси тушгани йўқ. Тўғриси жуда қийналиб қолдик. Мана ўзингиз кўриб турибсиз. Хона жуда иссиқ. Бунинг устига хонада тоза ичимлик суви йўқ. Ҳаттоки ўтиришга стол тополмай овора бўламиз. Кўрпа-ёстиқ жилдлари ҳам кир бўлиб кетган.

— Мен Хулкар Амирқулова кўричак билан тушган эдим. Жарроҳлик йўли билан олиб ташлашди. Бугун икки кун бўлди. Шу ўтган вақт ичида олган дори-дармонларим ва операция учун зарур бўлган муолажани отам тумандаги дорихоналардан пулга сотиб олиб келтириб бераяптилар. Ҳозир аҳволим секинлик билан изига тушаяпти. Аммо мени бир нарса ўйлантираяпти. Бу бўлимда аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш тўлиқ давлат ҳисобидан бўлиши керак-ку? Нега ахир шифокорлар беморнинг қариндошларига дори-укол ларни ёзиб беришади? Давлат ҳисобидан муолажа қилишга бўлмайдими?

Беморларнинг бу ва бошқа саволлари гирдобида туғруқ мажмуига етиб келдик. Бўлим бошлиғи Чўлли Чориев 2004-2005 йил ҳисобидан оналар ва болалар учун ҳеч қанақа тиббиёт асбоб-ускуналари келтирилмаганлигини маълум қилди. Иш ҳақи вақтида берилмаётганини афсус билан қайд этди. Унинг айтишича, тиббиёт ходимлари эндигина апрель ойининг иш ҳақини олишаётган экан. Бўлим 50 беморга мўлжалланган бўлсада, ҳозир 30 нафар хотин-қиз даволанаяпти. Биз улар билан бу ерда кўрсатилаётган хизмат сифати, яратилаётган шароитлар хусусида мулоқот қилдик.

— 21-хўжаликдан Тамара Бойматоваман, — дейди ўрта ёшлардаги буғдой рангдан келган аёл. — Камқонлигим туфайли тўрт кундан бери даволанаяпман. Ҳали унчалик муолажанинг фойдасини ҳис этмадим. Бўлмаса керакли дори-укол ларнинг ҳаммасини турмуш ўртоғим дорихонадан нақд пулга сотиб олиб келтириб беряптилар. Наҳотки, касалхонадан бемор учун биронта ҳам дори-укол берилмаса? Бунинг устига хонадаги шароитлар ҳам қониқарли эмас. Мана линолиум, кўрпа-тўшаклар эскириб кетган. Битта тумбочка синиб қолган. Хонада стол, стул ва бошқа зарурий жиҳозлар йўқ. Касалхонада тайёрланадиган овқатларни истеъмол қилиб бўлмайди.

— Нега? — деган саволимизга Чандир қишлоғилик бемор Дунёгўзал Курбонова ҳам, Тамара Бойматова ҳам жавоб қайтаришни истамади. Бироқ бошқа беморлар ҳам уларнинг эътирозларини тан олишди ва бир нарсани қайта-қайта таъкидлашди. Юқоридаги камчиликларни ким назорат қилади?

Ҳақиқатдан ҳам тумандаги 88 минг 200 дан ортиқ аҳолига замон талаби даражасида тиббий хизмат кўрсатишни ким назорат қилади? Нега туманда болалар ўлими ўтган йилда ҳар 1000 та тирик туғилган болага нисбатан 13,8 ни ташкил этган бўлса, 2005 йилнинг 1000 та тирик туғилган болага нисбатан 16,2 ни ташкил этаяпти. Туманда 4 та шифохона мавжуд. Аммо бу тиббиёт муассасаларида қанча бемор даволанаяпти? Буни соғлиқни сақлаш маъмурияти негадир сир тутди. Ҳа, нима эмиш, “Ҳозир қанча бемор даволанаётганини аниқлаш қийин эмиш...”

Нима ҳам дердик. Бундай камчиликлардан шундай хулосага келдикки, аҳоли соғлиғини муҳофаза қилиш, сиҳат-саломатлик йили давлат дастурининг бекаму-кўст бажарилишини таминлашда тўсиқ бўлаётган муаммолардан бири ташкилотчилик замон талаблари даражасида эмаслигидир.

— Туманда аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш пулликми ёки?..., — дея берган саволимизга.

— Йўқ, йўқ асло. Бизда даволаниш ва даволаш ишлари тўлиқ бепул давлат ҳисобидан амалга оширилади. Ҳали пуллик хизматга ўтганимиз йўқ, — деди суҳбатимиз якунида бош шифокор муовини Толибжон Хўжаев. Бизнингча изоҳга ҳожат бўлмаса керак.

Комил САХАТОВ,
“Адолат” мухбири

Дастур ва ижро

ҚОҒОЗДА ҚОЛГАН РЕЖАЛАР

Жамиятда соғлом турмуш тарзини янада шакллантириш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашга, жисмонан соғлом ва маънан бой ёш авлодни тарбиялаш, фуқароларнинг спорт билан фаол шуғулланишларига кенг жалб этилишини таъминлашга йўналтирилган чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 25 январда “Сиҳат-саломатлик йили” давлат дастури тўғрисида”ги 30-сонли қарори қабул қилинди. Бу борада вилоят прокуратураси ходимлари томонидан ўтказилган текширишда давлат дастурида белгиланган вазифаларнинг ҳокимликлар, бошқарув идоралари, соғлиқни сақлаш муассасалари, жамоат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлар томонидан қай даражада бажарилаётганлигига алоҳида эътибор қаратилди.

3 кишидан иборат мониторинг гуруҳи тузилган. Дастурнинг ҳар бир банди бўйича ижрони таъминлаш механизми ва мезонлари ишлаб чиқилиб, ижрочилар бириктирилган. Мамлакатимиз Президенти эътирофлари билан айтганда, “... бу соҳада қўлга киритилган ютуқлар билан бирга, ҳали-бери ечилмаган ўткир муаммо ва нуқсонлар борлигидан ҳам кўз юмиб бўлмайди**”.**

Вилоятда аёллар тиббий кўрикдан ўтказилганда уларнинг 82 фоизида турли хилдаги экстрагенал касалликлар аниқланиб, амбулатор ва стационар шароитда соғломлаштириш ишлари йўлга қўйилган.

Оила — жамиятнинг энг муҳим бўғини. Ундаги муҳитнинг мутаносиблиги, эр-хотин муносабатларининг мўътадиллиги кўп жиҳатдан янги қурилаётган оиланинг боши — куёв, бекаси — келиннинг соғлигига боғлиқ. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 25 август кунидаги “Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида”ги қарор талабига кўра никоҳдан ўтиш учун ариза берган ёшлар тиббий кўрикдан ўтказилиши лозим. Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида никоҳдан ўтиш учун ариза берган 16672 нафар ёшларнинг 16669 нафари тиббий кўрик назоратида бўлиб, шуларнинг 5918 нафарида турли хил касалликлар аниқланган. Уларнинг даволаниши таъминаланди.

Соғлиқни сақлаш тизимини янада ривожлантириш, унинг моддий-техника даражасини ошириш, тез тиббий ёрдам тиббиёт соҳасида фаолият кўрсатаётган ходимларнинг касбий малакасига боғлиқ. Вилоят Репродуктив саломатлик марказида “Замонавий контрацепция усуллари ва маслаҳат масаласи бўйича 91 нафар акушер-гинеколог, 138 нафар терапевт ва умумамалиёт шифокорлари, 341 нафар ўрта тиббиёт ходимлари ўқитилиб, малакаси оширилган.

Вилоят ҳокимининг 2005 йил 12 февралдаги, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 27 январдаги 34-сонли “Халқаро тараққиёт уюшмаси иштирокида “Саломатлик-2” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига биноан вилоятдаги 310 та қишлоқ врачлик пункти ушбу лойиҳага киритилган эди. Шундан 210 тасини замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан таъминлаш кўзда тутилган. Бугунги кунда 160 та қишлоқ варчлик пунктига ўрнатилган тиббий анжомлар юзлаб одамларнинг саломатлигини тиклашга хизмат қилмоқда.

Жорий йилда режалаштирилган 3 та янги қишлоқ ҳакимлик масканини қуриш ва 8 та масканни реконструкция қилиш ишлари давом этаётир.

Дастурда тез тиббий ёрдам станциялари фаолиятини жаҳон стандартлари талаби даражасига кўтаришдек муҳим вазифани амалга ошириш учун 42,9 миллион сўмлик маблағ ажратилган.

Бундан ташқари ушбу марказларни капитал таъмирлаш учун 35,7 миллион сўм, 19 та автомашина сотиб олиш учун 186 минг АҚШ доллари, кийим-кечак сотиб олиш учун 3,7 миллион сўм бюджет маблағлари ажратиш режалаштирилган.

Йилнинг “Сиҳат-саломатлик йили” деб аталиши хусусан соҳа ходимлари зиммасига масъулият юклайди. Тиббий тизимнинг фаолият кўлами такомиллашиб, халқ соғлиги йўлида истиқболли режалар амалга оширилмоқда.

Жумладан, ижтимоий хавфли касалликларнинг олдини олиш борасида “DOTS” дастурини амалга ошириш бўйича Республика “DOTS” маркази, “Дамиён” фонди (Бельгия) мутахассислари ёрдамида 534 нафар врач, 808 нафар ўрта тиббий ходим ва 28 та таҳлилчи ўқитилган ва вилоят силга қарши диспансери ҳузурида вилоят “DOTS” маркази ташкил этилди. Ушбу дастурни тадбиқ этишда Германиянинг “КФВ” банки томонидан ҳомийлик тариқасида 21 дона микроскоп, рентген аппарати, махсус дори-дармонлар, таҳлилхона жиҳозлари, 20 та тиббий музлатгич ва 1 та “Дамас” русумли автотранспорт воситаси ажратиб берилиши ҳам тиббиётнинг янги босқичга кўтарилаётганидан далолат беради.

2005 йилнинг ўтган 3 ойи давомида вилоятдаги тибби-ижтимоий кўмаклашиш марказига 24 турдаги жами 7.816.447 сўмлик дори-дармонлар етказиб берилган бўлиб, бу дори-дармонлар кам таъминланган ва аҳолининг ижтимоий муҳофазага муҳтож қатламига тарқатилган.

Текширишда, ҳукумат қарорларининг бажарилишида амалга оширилган ишлар билан бир қаторда айрим кўринишдаги қонунбузилиш ҳолларига ҳам йўл қўйилганлиги аниқланди.

Бухоро тумани, Гала-Осиё шаҳар Фитрат кўчаси 5-уйда жойлашган фуқаро С.Ҳамроева раҳбарлик қилаётган хусусий дорихонани шу ҳудудда яшайдиганлар жуда яхши билишади. Бироқ, улар жами 60 минг 530 сўмлик дори воситаларининг давлат рўйхатидан ўтмаганлигини, 4 турдаги дори воситаларининг яроқлилик муддати ўтганлигини, омборхона ва термолабил хоналари жиҳозлантирилмаганлигию, музлатгич, совутгич, термометр ва гигрометрларнинг мавжуд эмаслигини билишмаган.

Вобкентдаги ҳолат янада таъбни хира қиладиган даражада. Ижтимоий таъминот бўлими томонидан қайд этилган давлат дастури талабига асосан жорий йилнинг биринчи мартига қадар 50 нафар пенсионерлар, уруш ва меҳнат фахрийлари, шунингдек, ногиронларга бепул йўлланмалар ажратилиб, сиҳатгоҳларда соғломлаштириш режалаштирилган эди. Бироқ 2005 йил 30 март кунига қадар атиги 22 нафар бу тоифадаги фуқароларга йўлланмалар берилган халос. Ёлғиз кексалар, пенсионерлар ҳамда ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларига озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармонлар, кийим-бош бериш, яъни мурувват ёрдамини кўрсатиш режаси ҳам қоғозларни “безаган” халос. Афсуски, бу каби қонунбузилишлар Бухоро шаҳри, Қоракўл ва Жондор туманларида ҳам мавжудлиги аниқланди.

Ўтказилган текширишлар натижасига кўра аниқланган қонунбузилиши, уларнинг келиб чиқиш сабаблари ва бунга имкон яратиб берган шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида 3 та тақдимнома киритилди. 20 нафар шахсларга қонун бузилиш ҳолларига йўл қўймаслик тўғрисида огоҳлантирув эълон қилинди. 19 нафар шахслар маъмурий жавобгарликка тортилди.

Инсон манфаатлари, эл-юрт фаровонлиги мақсадини кўзлаган ҳар қандай қарор ва дастур ижроси тўла таъминланиши шарт. Зеро, унинг ҳаётийлиги ва халқчиллиги ҳам шу билан ўлчанади.

Алижон ҚИЛИЧЕВ,
Бухоро вилоят прокуратураси бўлим прокурори.
Моҳира ШАКАРОВА,
журналист

СОТВОЛДИ ҚАССОБНИНГ ЎҒИЛЛАРИ

Фарғонада азалдан ёзилмаган шундай бир қоида бор: мабодо бирон киши ҳақида гап кетгудек бўлса «Ким?», «Кимнинг ўғли?» деган саволларга биратўла жавоб тариқасида «Фалончининг ўғли» деб жавоб беришади. Қолаверса, бир хил исмли кишилар кўп бўлгани боис ўша фалончининг касб-кори, жуда бўлмаса лақабини ҳам айтишади. Шундай қилинмаса, айтилган одамнинг кимлигини суҳбатдош топиб олгунича бошқа киши билан чалкаштириши, гап бошлаган киши эса уни яна бир қанча ортиқча саволларга кўмиб ташлайди.

[illegible]

...ташкил этиб, хайрли ишлари билан эл оғзига тушган, катта обрў-эътиборга эга бўлган инсон эди.

— Биламан, сизга қассобчилик ота касб, — деб қолди у киши. — Ўғилларингиз [illegible]

[illegible] жасигача етди. Ёшлигидан шу заводда униб-ўсган бу йигит келгусида корхонанинг равнақ топишидан нафақат ўзи, балки бутун кувасойликлар, Фарғона аҳли манфаатдор эканини яхши [illegible]

[illegible] ...ти Мирзажон Розиқов.– Абдуғанини жамоамиз бир овоздан бошқарув раислигига сайлаганди. Бунинг ўзига яраша бир қанча сабаблари ҳам бор эди.

[illegible] ...маслигини ҳал этолмай юрганлар ўзгаришларни кўриб, яна ишга меҳрини беришди. Чунки иш ҳақлари ўз вақтида берила бошланди, мукофот пуллари яна рўёбга чиқди. Ишлаб чиқариш- [illegible]

[illegible] ...рож қилиб юрган баъзи бир кимсаларнинг танобини тортиб қўйди. Чунончи, акциядорлик жамиятининг ёрдамчи хўжалигининининг фаолияти ўрганилганида, 97 миллион 569 минг 281 [illegible]

[illegible] ...ганидан беҳад бахтиёр, элнинг эъзозида, эътиборида.

Кодирали АҲМАДАЛИЕВ,
Ўзбекистон Журналистлар ижодий уюшмаси аъзоси.

Шундай яшар одатда одам

[illegible]

БАРКАМОЛ АВЛОД ОРЗУСИ

Буюк донишмандлардан бири: "Сен айтаётган миллатингнинг бугунги фарзандлари ҳақида сўзлаб бер, мен сенга бу миллатнинг келажаги ҳақида башорат қиламан" деб бежизга айтилмаган.

Истиқлолга эришганимизнинг дастлабки кунлариданоқ мамлактимиз раҳбари Ислом Каримов ташаббуси билан таълим соҳасига алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Жаҳон андозаларига мос равишда қурилаётган минглаб академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари бунга яққол мисол бўла олади. Айни пайтда Республикамиз миқёсида эртанги кунга умид ва ишонч билан яшаётган келажагимиз бунёдкорлари бўлмиш бир неча юз минглаб ёшларимиз ўрта таълим мактабларини тугатмоқда.

Албатта, ҳар бир 9 йиллик ва 11 йиллик ўрта таълим мактабини битираётган ёшлар ўз олдиларига буюк ва масъулиятли вазифани қўяётгани аниқ. Бу йўлда биз ота-оналар ва мураббийлар ҳам бефарқ қараб туролмаймиз. Қолаверса, қўлимиздан келганча уларга кўмак беришимиз, йўл-йўриқ кўрсатишимиз керак. Бу бугунги давр ва замон талабидир. Зеро, эртанги порлоқ келажагимизни ана шу билимли, доно ва ақлли ёшларимиз қуради.

Сайёра МИРЗАЖОНОВА,
Республика электротехника тиббиёт коллежи психологи

КОМИЛ ИНСОН ТАРБИЯСИ

Ватанимиз азал-азалдан даҳолар мамлакати саналади. Имом ал-Бухорий, Алишер Навоий, Абу Али ибн Сино, Беруний, Мирзо Улуғбек, Бобур каби алломаларимиз ўзларининг ёрқин истеъдодларини жуда ёшлик чоғларидан намоён этганлар.

Президентимиз И.Каримов "Биз истеъдодли, фидоий фарзандларимизга чуқур билим ва касб чўққиларини забт этишлари учун қанот беришимиз керак", деган эдилар.

XXI аср кучли интеллектуал салоҳият ва истеъдод асридир. Қобилиятли, иқтидорли шахслар давлатнинг эртанги куни, келажагидир. Зеро, қайси давлатда иқтидорли шахслар кўп бўлса, ўша давлат тараққиётга юз тутади.

Масаланинг эътиборли жиҳати шундаки, бугунги кун доҳийларини тарбиялаш юксак масъулият талаб этмоқда. Хўш, давримизнинг даҳоларини дунёга келтириш, уларни комилликка етаклаш қандай имкониятлар ва шароитларни тақозо қилмоқда?

Қобилиятли бола туғилишининг асосий омилларидан бири наслий омил бўлса, онанинг соғлиги ҳам муҳим омиллардан бири ҳисобланади. Шунинг учун ҳам она ҳомиладорлик даврида ҳар томонлама соғлом муҳитда бўлиши ҳамда унинг моддий ва маънавий эҳтиёжлари тўла қондирилиши керак. Онанинг бирон бир касалликка чалиниши ёки оиладаги турли салбий ҳолатлар онага ҳам, болага ҳам таъсир кўрсатади. Болаларнинг руҳий ва жисмоний жиҳатдан нормал ривожланиши, қобилиятли бўлиб туғилиши учун ижтимоий муҳит ва асаб тизимининг тинч бўлиши, яъни, ўзини асрай олиши ҳам аҳамиятга молик. Психологик олимларнинг илмий асослаб берган маълумотларига кўра, гениал инсон тўғри муолажалар натижасида дунёга келган, бошқаларга қараганда нутқи эрта ривожланган.

Бола олами ва унинг камолотида меҳнат ва интилиш орқали тарбиянинг юксак босқичига эришганларгина чинаккам доҳийдирлар. Эдисон ўз муваффақиятларида туғма қобилият ва ташқи муҳитнинг ўрнини баҳолар экан, бунда фақат бир фоизгина талант бўлса, 99 фоизи меҳнат деган эди.

Даҳолар, даставвал улуғ меҳнаткашлардир. Лекин мақсаднинг бошқа томони ҳам бор: болада шундай куч бўлиши керакки, у ўзини-ўзи танқид қила олиши керак, шундагина у илм тоғининг юксак чўққиларини забт эта олади. Шундай экан, замоннинг, асрнинг тафаккурли ва зиёли даҳоларини етиштириш ўз қўлимизда.

Азиза БЕРДИЕВА,
ТДПУ талабаси

Газетамизда Олим Кўчқорбековнинг Равшана сарлавҳали мақоласи эълон қилингач, таҳририятимизга муштарийлардан кўплаб мактублар келди. Уларнинг аксариятида Искандар Зулқарнайн (Александр Македонский)нинг суюкли хотини ҳамюртимиз эканлигидан фахрланиш туйғуси билан бирга Равшана ҳақида кўпроқ маълумот бериш сўралган. Шуларни эътиборга олиб таниқли адиб Мақсуд Қориевнинг "Спитамен" тарихий романидан парча эълон қилишни лозим топдик.

СПИТАМЕН

БЕЗОВТА ТУН

Рухшона ёлғиз. Қалъанинг бир чеккасидаги ўзи учун жиҳозланган ухлаш хонасида майда-чуда ишлар билан банд. Уйга ҳаво кириб туриши учун тошни тешиб қилинган махсус туйнукдан булутлар орасидан гоҳ кўриниб-кўринмай турган ойнинг хира шуъласи тушиб турибди. Қандайдир эсаётган бедов шамол туйнук ёнидан ўқтин-ўқтин хуштак чалиб ўтади. Ҳа, ҳар дақиқада бир очилиб, бир ёпилиб ўзгариб турадиган безовта баҳор ҳавосига ишониб бўладими? Бирдан кўк юзини қора булутлар қоплади. Чақмоқ чақиб, осмон таги гумбурлайди. Ҳа, ҳамиша шундай безовталик такрор бўлаберади. Табиатнинг беҳаловатлиги бу. Қаранги, шувиллаб бошлаган ёмғир, жалага айланди, худди челаклаб қуйгандай. Осмондан гўё дарё-дарё сув ерга томон оқмоқда. Улкан қояни чўмилтираётгандай. Ажиб бир гўзал манзара. Аммо асрлар давомида мағрур ва масрур турган бу қояни на бўрон, на ёмғир, қор, бўронлар, ер қимирлашлар ҳамма-ҳаммасини бошидан кечирди, мағрур турар ўтмишдан, ота-боболардан қолган абадул-абад ёдгорликдек.

Рухшонанинг бу кеча негадир юраги безовта.

Қалъа пастида қий-чув, бақир-чақирлар бошланди. Кимдир Рухшона тушинмайдиган забонда баланд овоз билан нималарнидир деб лашкарларга мурожаат этмоқда. У хайрон, оддий қизлик хаёлати билан фикрлайди. Ахир уларга шу қоя керакми, олақолсин, аммо бизни тинч қўйсин. Менинг шу кичкинагина кулбам ҳам шундай шон-шуҳратли подишоҳга ёқиб қолибдими?

Рухшона туйнукдан пастга қаради. Оқ от устида, бошига совут кийган, қилич-қалқон кўтарган бир басавлат отлиқ туриб, одамларга йўл кўрсатиб, неларнидир тушунтирмоқда эди. Уни ҳам ёмғир тушмагур қояга ўхшатиб чўмилтираётгандай туйилди қизга. Рухшона бу ҳолатга ўзича-ўзи мийиғида кулиб қўйди. Атрофида унинг елкадошлари, сафдошлари. Искандар деганлари шу бўлса керак, деб кўнглидан ўтказди Рухшона.

Куни-кеча кўрган тушини эслади. Тушидамиш, бир булутдек оқ қанотли от минган, сочлари жингалак паҳлавон йигит қалъа устига келиб қўнибди. Рухшонага қараб: «Қани тезда отга мин», деб бақирибди. Нима қиларини билмай, уёқ-буёққа қарабди, ёрдамга чақирай деса ҳеч ким йўқ эмиш. Ҳали отлиқ бу сафар кулимсираб: «Минабер, сен менинг азалий тақдиримсан, сени деб келдим» дебди. Қараса отлиқ жуда хушбичим, паҳлавон қомат, қарашлари самимий туюлибди Рухшонага. Шу вақт иккиланиб тургани қарамай отлиқ келиб уни даст кўтарибди-ю, отига мингаштириб олиб, кенг самога парвоз этибди.

Рухшона уйғонса туши эмиш. Юраги дуп-дуп уриб, безовталаниб тонг отгунча ўй-ўйлаб ухламай чиқибди. Энди бўлса, қоянинг пастида совут-қалқон кийиб турган отлиқ худди ўша, кечаси тушида кўрган одамга ўхшаб кетарди. Балки ўшадир, хаёлидан ўтказди.

Бу қафасдан қачон қутулиб чиқиб кетаман. Бирдан бир эзгу умидларим, орзуларим, севги-муҳаббатим поймол бўлди. Спитамен ҳам қайгадир дараксиз кетди. Изтиробларимни, юрак дардларимни энди кимга сўзлай.

Яқиндагина она-табиат қучоғида эркин қуш каби парвоз этиб юрган, ҳоҳласа қалъада, ҳоҳласа кўм-кўк ўрмонлар ичида, гоҳо шўх дарё ёқалаб, муздек ҳаётбахш сувларда чўмилиб, от чоптириб юрувди. Бир неча кун давомида қафасда ётиш ҳам жонига тегиб кетди: «Яхшиси ўша тушимда кўрган паҳлавон йигит самоларга учириб олиб чиқиб кетса ҳам рози эдим», деган сўз юрагидан отилиб чиқиб кетди. «О, Ноҳид ўзинг мададкор бўл, бу оламнинг ташвишларидан, азоб-уқубатларидан, бу қонли урушлардан мени халос эт! Муҳаббатимни қайтариб бер».

Ўша Навруз кунидаги учрашув ҳамон ёдида, қалбида ҳеч ўчмас из қолдирган унитилмас дақиқалар. Тоғ дарёсидаги чўмилиш, Спитаменнинг келиши, тўй маросимидаги куёв билан курашгани, кейин Наврўз тантанаси бўлаётган жойга тушиб Спитеменнинг отига миниб учиб кетгани... қандай оромли, осойишта дамлар эди. Энди буёғи нима бўлади. Спитамен қайда? Бутун умидлари пучга чиққандай. Атроф-теваракни ёв аскарлари ўраб ётибди. Тақдири нима бўлади энди? Балки бошқалар каби уни ҳам асир қилиб ўз элларига олиб кетишар. Қизнинг хаёллари тўзғиб, ўз тақдири, ҳаёт йўли ҳақида ўйлаганча, хаёл дарёсига чўмиб кунни ўтказди.

Кечқурун қалъага Сисимифир келармиш деган гап тарқалди. Қалъадагилар бу ташрифдан ҳайратда эдилар. Мудофаачиларга ҳам бу гап бир пастда етиб борди. Қалъадан чиқолмай озиқ-овқатдан қийналаётган мудофаачилар Навтака ҳокими балки бирорта хушхабар келтирар деган умидда! Албатта, Сисимифир ҳам илгари шу қалъада яшаган. Ҳокимнинг онаси, қариндош-уруғлари ҳали ҳам шу ерда истиқомат қилишади. Балки ҳоким ўз онасидан хабар олгани келаётгандир. Искандарга яқинлашиб, унинг измига бўйсунгандан кейин подишоҳ барча ўрнак бўлсин деб Сисимифирни Навтакага ҳоким этиб тайинлади. Одамлар билиб қўйсинки, Искандар унга бўйин эгиб келганларга ёмонлик қилмайди, агар ҳоким бўлса қайтариб ўрнига қўяди.

— Хуш келибсиз, шу ташвишли кунларда муборок қароргоҳимизга Сиз азиз қадрдонимиз, қалъадошларимизнинг ташрифидан ғоят мамнунмиз, — деди Оксиарт.

— Сизларнинг ҳолингиздан воқиф бўлай деб истаб келдим. Аммо мен аслида бу ерга жаҳон подшоҳининг таклифи билан келганман, — деди босиқлик билан ҳоким.

— Қандай таклиф экан, — деди Хориен бироз кесатгандай.

— Фақат бизни тинч қўйинглар, осойишта ҳаётимизга кўз олайтирмасинлар, — деди Оксиартнинг хотини.

— Искандарнинг таклифи шу: Агар Оксиартнинг ўз розилиги билан қалъани топширса, Сўғдиёнага ўзини ҳоким этиб тайинлайман, ўғилларини қўшинга хизматга оламан, деди. Шунга мени подишоҳ элчи этиб юборди, — деди-ю, ҳоким Оксиартга тикилди.

Шу вақт ҳовлиққанича бир барваста аёл пойгакда пайдо бўлди. — Ҳай сотқин, ҳали сен ўша ит эмганга сотилдингми? Сен ҳам сакдан туғилган экансан-да! Отангни арвоҳи урмайдими? Айшманинг қаҳрига учрагур. Сени етимликдан боқиб ўстирдим, катта қилдим. Ўз элинг, қавминг, дўстларингни сот деб не азобларда катта қилганмидим. Ундан кўра бошингни қилич кесгани яхши эмасми! Ўзингга оқинак санчиб ўлдир! Спитамендек элнинг мард ўғлони бўл, дунёда яхши ном қолдирсанг бўлмайдими! Сўғд элида сотқинларга ўрин йўқ. Мен ҳам рози эмасман сендан, отанг гўрида тик турган бўлса керак сенинг сотқин қилмишларинг учун! Эй, сен йигит бўлмай ўл!

Сочлари ёйилган, ёши ҳали ўттизларга ҳам бормаган, бараста, келишган бу аёл Сисимифирнинг онаси Шерой эди. Ҳокимнинг отаси қўшни қавмнинг қизи Шеройга юзта қўй, ўнта от, ўнта туя бериб, тўй-томоша билан уйланган. Сисимифирнинг туққан онаси вафот этгач, уни тарбиялаш Шерой зиммасига тушган. Бу шаддод, чўрт кесар аёл эри вафотидан кейин ўгай ўғлига тегиб бутун оилани қўлга олди. Сисимифир ўз ўгай онасидан икки ўғил кўрди. Энди онасининг айтгани-айтган, дегани-деган. Шеройнинг қалъада ҳам обрў-эътибори бор. Оксиартга ҳам, Хориенга ҳам гапи ўтарди.

— Агар Искандарга таслим бўлсанглар, ўзим қўлимга қилич олиб, унга қарши курашаман. Сени ҳокимлигинг ўзингга, сотқин бўлсанг, ит каби Искандарнинг остонасида пойлоқчилик қилиб ётабер.

— Ахир Искандар бутун Суғдиёнани эгаллади, фақат бизнинг қалъамизгина қолди. Унга қаршилик қилиш бефойда, ҳаммамизни қириб ташлайди, — деди Оксиарт аёлга юзланиб

— Ҳали шундай дегин. Балиқ бошидан сасиган экан-да! Спитаменга ҳам хиёнат қилдинглар, сенлар! У Суғд элининг ҳақиқий ўғлони, ёрдам берсаларинг бўлмайдими унга! Энди унга ҳам хиёнат қиласизларми?

Шерой она ҳеч кимга сўз бермади. Мен ўзим Искандар билан гаплашаман, деб қатъий туриб олди.

Ҳамма жим, энди нима қилиш керак. Ҳоким дастлаб ўзига оналик қилган, кейин ўзига хотин бўлиб қолган бу аёлга нима дейишни билмай ҳайрон, бир Оксиартга, бир Хориеншга қараб, улардан бирор бир фикр эшитишни кутарди.

Сўғд аёлининг ўқдек ўткир сўзлари яқиндагина Искандарга қарши Спитамен билан ёнма-ён, елкама-елка туриб жанг қилган қуролдошларга қаттиқ таъсир этди. Бу мард аёл олдида сўзлашга ожиз, тиллари лол!

Хонанинг бир чеккасида жимгина ўтириб, бўлаётган бу мунозара, мулоқотнинг қаерга бориб тақалишини кузатиб ўтирган Рухшона сўғд онасининг важоҳатини кўриб энди жим туролмади.

— Нега биз бўйсуниб, ялиниб боришимиз керак экан. Нега Спитаменни ёлғиз қолдирдинглар. Агар бир мушт бўлганларингда, бу мажоролар, бошдоқсизликлар бўлмасди. Ҳали ҳам бўш келмай, охиригача жанг қилмоқ даркор. Онамиз тўғри сўз айтдилар. Датафарн қаерда, Катанчи? Билишимча улар лашкар тўплаб юрибди, ҳали ҳаёт. Иккала аёл ҳам таслим бўлишга рози эмас. Оксиартни номус кучи қийнарди, Хориеннни ҳам.

Бир фикрга келиш қийин. Масала чигаллашди. Сисимифир оғир аҳволда , виждони эзиларди. Она хотини олди-да! Кўзига тик қарашга ҳам мажоли йўқ. Оқибат бу оғир ҳолатга чидамади.

Ҳоким ўрнидан туриб, хайр-хўшни ҳам насия қилганча, қалъани тарк этди...

Навтака ҳокими кечга томон Искандар қароргоҳига етиб борди. Ҳамма гапни оқизмай-томизмай ростини жаҳон подшоҳига сўзлаб: «Қалъадагилар майлию, онам рози бўлмадилар» деди соддадилллик билан Сисимифир.

Ҳақиқатгўй суғд ҳокимининг сўзларига подишоҳ мийиғида кулиб қўйди. Ҳар ҳолда ҳоким ростини айтди-қўйдию, демак қалъадагилар таслим бўлишга рози, фақат йигитнинг онаси норози. Юнон-македонияликлар сўғд аёлларининг одатини билиб қолишган, чўрткесар. Бир ман деган саркардаларига сўз бермаган, от чопишда, ўқ-ёй отишда, қилич билан жанг қилишда эркакларидан ҳечам қолишмайди. Сўғдиёнада истиқомат қиладиган масағид, дах, сак, сўғд аёлларининг жасурлиги, жангдаги маҳоратини агар вақти келса бир пастда киши кўнглини асир этишини ҳам тотиб кўришган.

— Онанг зўр аёл экан, — деди Искандар. — Аммо Оксиартга бориб айт. Ҳузуримга уни бир олиб кел, аёл қалби эзгуликка мойил, онангни бир амаллаб кўндирарсизлар, деб ўйлайман.

Навтака ҳокими бошини хам қилганча жавобсиз ўтирар, подшоҳнинг сўзларини итоаткарлик билан тинглаб, ҳар ҳолда қирғинбаротдан кўра, энди масалани тинчлик йўли билан ҳал этмоқ мақсадга мувофиқ деб кўнглидан ўтказарди.

Адолат кутубхонаси

ТЎЙ КЕЧАСИ

Баҳорнинг шу дилрабо мўъжизакор кечасида Оксиарт саройида катта тантана, зиёфат. Бу кеча яраш-яраш муносабати билан Оксиарт жаҳон шоҳини ўз хонадонига меҳмон этиб чақирган. Ҳамма ишлар хамирдан қил суғургандек ҳал. Сисимифирнинг онаси ҳам важоҳатидан тушиб, эрининг орқасидан болаларини етаклаб Искандар ҳузурига омон-омон истаб келди.

Дастурхонларда турли-туман мева-чевалар, янги сўйилган қўй, мол, парранда гўштларидан тортиб, дудланган яхналаргача ҳамма нарса муҳайё. Катта дошқозонларда таомлар тайёрланмоқда, хизматкор қулларнинг қўли-қўлига тегмайди. Чеккадаги махсус тайёрланган шоҳ-супада машшоқлар, қўшиқчилар, раққоса қизлар ўтиришибди. Тайёргарлик зўр. Зиёфат учун ҳамма нарса муҳайё, энди Оксиартнинг интиқиб кутаётган азиз меҳмони келса бўлгани. Оксиарт Искандар ҳузурида узр сўраб, ўзининг таслим бўлганлигини билдирганди, подшоҳ унга кўп навозишлар кўрсатиб, ҳокимлик лавозимини берди. Уч ўғлидан иккитасини македон қўшинлари сафига хизматга олди, бу кунги тантананинг асосий боиси шунда.

Кечқурун Искандар ўзининг яқин ақраболари, саркардалари, лашкар бошлиқлари билан Оксиартникига ташриф буюрди. Доронинг гўзал хотини, икки қизини ҳам ўзи билан бирга олиб келган.

— Қадамларига ҳасанот, улуғ подшоҳим, — деди таъзим билан Оксиарт ва Искандарни меҳмонхона тўридаги заррин тахтга ўтқазди.

Меҳмонларга чанқовбосди учун шарбат тортилди. Кейин турли таомлар бирин-кетин кела бошлади. Айниқса қўрга кўмиб пиширилган ёввойи тўнғиз гўшти Искандарга жуда ёқиб тушганлиги учун ёнидан ханжарини олиб, ўз қўли билан Доронинг хотинига ва қизларига ҳам бўлиб-бўлиб берди.

Оксиарт ҳар замон-ҳар замон келиб подшоҳга ташриф учун минг бор қуллуқ қилиб миннатдорчилик билдирарди.

— Кўнгиллари яна нима истайди, улуғ подшоҳим? — деди у Искандарга мулозамат кўрсатиб.

— Қани, ёнимга ўтир, сенга айтадиган бир-икки оғиз гапим бор, — деди Искандар.

Базм қизиб кетди, чиройли кейинган, қадди-басти келишган ўттизта гўзал қиз меҳмонхонада пайдо бўлганида ҳамма ҳайратда қолди. Бу Оксиартнинг подшоҳ кўнглини олиш мақсадида атайин режалаштирилган иши эди. Ана шу қизлар гулдастаси ичида Оксиартнинг севимли қизи Рухшона ҳам бор. Қизлар дид билан танланган, бир-биридан гўзал, аммо улар ичида кечанинг юлдузи Рухшона ўз чиройи, қадди-басти, ҳусн-камоли билан ҳаммадан ажралиб турарди.

Рухшона кириши билан базм кечасига файз ёғилди, ўз чиройи билан барчани мафтун этди.

Искандарнинг юраги ўйнаб кетди: "Ахир бу ўша қоя устидаги Ой-ку! Юрагига эзгулик солган қиз-ку! Искандар қизни кўриб маҳлиё бўлиб қолди. Ёнгинасида қизлари билан ўтирган, ҳусн-жамоли ҳаммани мафтун этган "Осиёдаги энг гўзал аёл" Доронинг хотини ҳам Ой олдидаги юлдуздек бўлиб кўринарди.

Искандар бир кўришдаёқ Рухшонага кўнгли тушиб қолганди. Ҳа, бу ўша тушида кўрган тақдири, қўйнига солиб олган Ой. Энди нима қилсин. Яхшиси уйланади-қўяди-да, Ҳа, қонуний равишда хотин қилиб олади, ахир бутун Бақтрия, Сўғдиёна унинг оёғи остида-ку, дунё мулкига хўжайин бўлган жаҳонгир, ҳусн мулкига ҳам ҳокимку! Албатта, македонияликлар бундай никоҳдан норози бўлишлари мумкин, хўш севиб қолгандан кейин, "ёввойи"нинг қизими, бошқами, барибир эмасми? "Никоҳ қилиб оламан дедимми, оламан, подшоҳнинг амри вожиб", деди Искандар ўзига-ўзи. Ахир, улуғ Аҳил ҳам асира қизга уйланган. Искандар шундай фикрни хаёлидан ўтказди-ю, даст ўрнидан туриб мағрур юриб қизлар рақс этаётган жойга тушди.

(Давоми 4-бетда)

ФАНГА ... СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ

Мамлакактимиздаги 73 та илмий-ишлаб чиқариш жамоалари бюджет маблағлари ҳисобига амалга ошириладиган иновация лойиҳалар бўйича ҳар йили ўтказиладиган танловда ғолибликни қўлга киритди. Бу ҳақда Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамаси қошидаги Фан ва технология марказидан "Туркистон-пресс" ахборот агентлигига маълум қилинди.

Иновация лойиҳаларини амалга ошириш учун давлат бюджетидан 994 миллион сўмдан зиёд маблағ ажратилди. Бу 2004 йилга нисбатан 100 миллион сўм кўпдир. Ўтган йилда турли вазирлик ва идоралар буюртмасига кўра ишлаб чиқаришга тадбиқ қилинган технологик ва саноат ишланмалари туфайли кўрилган иқтисодий самара 1 миллиард 200 миллион сўмдан ошиб кетди.

Мазкур Марказ вакилининг сўзларига кўра, маблағини илмий-текшириш ишларига иновация ва илмий текшириш Республика фонди орқали йўналтираётган хўжалик субъектларига Ўзбекистонда ҳозирги вақтда амал қилинаётган 20 фоизли солиқ ставкаси ўрнига 3 фоизли солиқ ставкаси белгиланган. Шу йўсинда солиқдан озод қилинган маблағ ишлаб чиқаришни модернизация қилишга йўналтирилмоқда.

Ўзбек олимларининг қатор ишланма ва кашфиётлари чет элларда эътибор қозонди. Айни кунларда ёнғинни бартараф қилишга оид ёнғинга қарши оригинал технологияни трансферлаштириш бўйича АҚШ, Россия, Германия, Франция каби давлатлар билан лицензион шартномалар тайёрланаяпти.

Сўнгги тўрт йил мобайнида "Ўзмедтехника" АЖ нинг молиявий улуши билан иновация технологияларини тадбиқ этиш натижасида "Супрамед" илмий-ишлаб чиқариш корхонасида 21 турдан ортиқ тиббий ҳамда терапевтик анжомлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Жорий йилда ишлаб чиқарилган маҳсулот қўшни Тожикистон ҳамда Қозоғистон республикаларига етказиб берилади.

2005 йилда тасдиқланган иновация лойиҳаларини молиялашда Қишлоқ ва сув хўжалиги, Маданият ва спорт ишлари вазирликлари, "Ўзпахтамаш", "Ўзқурилишматериаллари", "Ўзфармсаноат" каби уюшмалар, вилоят ҳокимликлари ва бошқа идоралар ўз улушини қўшмоқда.

"Ўзкимёсаноат" Давлат акциядорлик компанияси иновация ишланмалари учун 20 миллион сўм ажратишни ҳамда ноорганик кимё институтини умумий ҳажми 300 миллион сўмга тенг асбоб ускуна ва хом ашё билан таъминлашни мўлжалламоқда. Икки йиллик илмий-техника лойиҳасини амалга ошириш давомида Самарқанд ва Навоий кимё заводларида паст сифатли Қизилқум фосфоритидан кимё ўғити ишлаб чиқариш технологиясини ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш режалаштирилган.

Агентлик вакилининг сўзларига қараганда, 1995 йилдан иновация фаолиятини молиялаштиришнинг грант тизими ҳаётга тадбиқ этиш бошланиб ишлаб чиқариш билан боғлиқ 500 дан ортиқ технология ишлаб чиқилди ва тадбиқ қилинди.

МАРКАЗГА ТЕЗ ЁРДАМ МАШИНАЛАРИ

Республика шошилинч тез тиббий ёрдам илмий марказининг Андижон бўлимига Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан бешта тез ёрдам машинаси ажратилди.

Мазкур техникалар замонавий ташхис ва даволаш асбоб-ускуналари билан жиҳозланган бўлиб, барча талабларга жавоб беради.

Тантанали маросимда Андижон воқеалари пайтида хизмат чоғида ҳалок бўлган шифокор Одилжон Аҳмедов, фельдшер Орифбой Рустамов, ҳайдовчи Иброҳимжон Мансуровнинг хотираси [illegible] жойлардаги [illegible] тез ёрдам хизмати [illegible] қўлишга хисса қўшди.

К. НИЗОМОВ

Ургут туманидаги Ипакли қишлоғида яшайдиган ўқувчи болалар 2004-2005 ўқув йилини жуда ҳароб аҳволга келиб қолган эски мактабда якунлашди. Таълим сифатини ошириш, ўқувчилар учун замонавий шароитлар яратиш мақсадида шу йилнинг феврал ойида қишлоқ ҳудудида янги 425 ўринли мактабни [illegible]

САМАРҚАНДДАГИ ЯНГИ МАКТАБЛАР

Ҳар бир фан учун алоҳида хоналар, кутубхона ва спорт майдончаларига эга бўлган мазкур билим даргоҳи янги ўқув йилидан болалар ихтиёрига берилади. [illegible] та топшириш режалаштирилган. Бугунги кунда Самарқанд вилоятида 104та мактабда реконструкция ва таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Шунингдек, олтита янги мактаб қурилиши ҳам давом этмоқда. Биринчи июн ҳолатига кўра жами иш ҳажмининг 65 фоизи бажарилган.

Рустам ҲАЙДАРОВ, «Туркистон-прес»

Республика Акушерлик ва гинекология илмий текшириш институтида "Эндокрин ва болалар гинекологиясининг долзарб муаммолари" мавзуида илмий-амалий анжуман ўтказилди. Унда маҳаллий мутахассислар билан бирга россиялик шифокорлар ҳам иштирок этди.

БАЛОҒАТ ДАВРИ МУАММОЛАРИ

Статистик маълумотларга кўра, аҳоли ўртасида пайдо бўладиган [illegible] ўсиб келаётган болалар ва балоғат ёшига етган ўсмирларнинг ўз вақтида тиббий назоратдан ўтказмаслиги келгусида даволаб бўлмайдиган касалликларни келтириб чиқаради.

Институт томонидан ўтказилган анжуманда аёлларнинг, жумладан, ёш қизларнинг балоғат давридаги саломатлигига жиддий эътибор қаратиш лозимлиги таъкидланди. Анжуманда нафақат мамлакатимиздаги тиббий ходимлар балки, россиялик профессорлар ҳам ўз маърузалари билан иштирок этди. Соҳада амалга оширилаётган ютуқ ва камчиликлар ҳам таҳлил қилинди. Репродуктив саломатликнинг хусусиятлари, ўсмирларга дўстона тиббий хизмат кўрсатишнинг асосий омиллари, йод етишмаслиги туфайли юзага келаётган эндикринологик касалликлар ва уларни даволаш ишларига алоҳида эътибор қаратилди.

АЁЛЛАР МУСОБАҚАСИ

10-11 июнь кунлари Тошкент вилоятининг Чирчиқ шаҳрида биринчи аёллар спартакиадаси бўлиб ўтади. Ушбу мусобақа олдидан юртимиз оммавий ахборот воситалари учун матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Республика Хотин-қизлар қўмитаси, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Касаба уюшмалари федерацияси, Тошкент вилояти ҳокимлиги ва қатор давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ўтказилаётган ушбу мусобақада Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва барча вилоятлардан келган 400 га яқин аёллар волейбол, енгил атлетика ва теннис каби 8 та спорт тури бўйича баҳслашадилар. Мусобақани ўтказишдан мақсад хотин-қизларни спортга узлуксиз жалб этиш ва бу билан уларни саломатлигини мустаҳкамлаш, жамиятда соғлом турмуш тарзини қарор топтиришдан иборатдир. Финал босқичининг асосий беллашувига яқиндагина "Баркамол авлод спорт мусобақалари" ни қабул қилган Чирчиқ олимпия заҳиралари коллежи мезбонлик қилади. Бўлиб ўтган матбуот анжуманида ташкилотчилар журналистларни қизиқтирган барча саволларга тўлиқ жавоб қайтардилар.

Рустам ҲАЙДАРОВ

Қарши шаҳридаги «Эски масжид» театр студияси жамоаси Францияда бўлиб ўтган халқаро театр фестивалида муваффақиятли иштирок этиб қайтди.

«ЭСКИ МАСЖИД» ЯНА ДУНЁ НИГОҲИДА

Дунёнинг энг машҳур театр жамоалари қатнашган мазкур анжуманда ҳамюртларимиз [illegible] кўпчилик мутахассисларда катта қизиқиш уйғотди. Италиялик, бельгиялик, португалиялик мутахассислар театр жамоаси спетаклларини келгуси йили ўз мамлакатларида кўриш истагида эканлигини маълум қилишди. Театр студия ижодкорлари янада қизиқарли асарлар устида иш олиб боришмоқда.

Маҳбуба ОДИЛОВА

ИБРАТЛИ ҲИКОЯТЛАР

Ривоят қилишларича, Пайғамбар алайҳиссаломнинг асрида бир йигит бор эди. Маст бўлиб, онасини бир шапалоқ урди. Онаси йиғлаб, Пайғамбар алайҳиссаломнинг ҳузурларига борди ва деди:

— Ё Расулуллоҳ, ўғлим менга шундай азоб берди! Ўғли маст бўлиб, ухлаб қолган эди. Уйғониб ўзига келди. Унга:
— "Маст бўлиб онангга азоб бердинг! — дедилар.

Йигит бу сўзни эшитиб, пичоқ билан ўз қўлини кесди ва бандидан жудо қилди. Бир қўлига пичоқ олиб Пайғамбар алайҳиссаломнинг олдиларига борди. Онанинг назари ўғлига тушиб, кесилган қўлини кўргач, ўз оғриғини унутиб, ўғлини оёғига йиқилди ва деди:

— Эй жигаримнинг пораси, вой кўзимнинг равшани, қўлингни ким кесди? Ўғли онасининг оёғига бош қўйиб:

— Эй она, қўлимни сенга беодоблик қилгани учун кесдим, унинг жазоси шудир!" — деди.

Онаси бу сўзни эшитиб, унга раҳми ва меҳри келиб, қучоғига олди ва юзини юзига қўйиб, йиғлай бошлади.

Пайғамбар алайҳиссалом буни кўриб, хаёлга чўмдилар. Шу пайт Жаброил алайҳиссалом шундай ваҳий олиб келди:

— Ё Муҳаммад, шафқат вақтидир, сен булар учун дуо қил, мен уларнинг гуноҳидан ўтдим.

Қўлингни банди-бандига қўй! — дедилар Пайғамбар алайҳиссалом йигитга.

Йигит банди-бандига қўйган эди, Пайғамбар алайҳиссалом дуо қилдилар. Шу онда унинг қўли асли ҳолига келди.

Эй одам, агар мўмин бўлсанг, ота-онангни рози қил, то дўзах оловидан халос бўлгайсан.

Эй ўғил, она ҳаққини бажо келтир, унинг ризолигини олмай туриб, бахт саодат юзини кўролмайсан, онанг сени деб юрагини қон қилди. Отангга ҳам, онангга ҳам хизмат қилиб, уларнинг дуосини ол, норози бўлиб, оҳ уришларидан ҳазар қил.

Ота-оналаримиз бизнинг фақат дунёга келишимизга сабабчи бўлиб қолмасдан, минг машаққатлар чекиб бизни ўстирдилар, қучоқларига олиб ухлатдилар, йиғлаган пайтларимизда йиғидан тўхтатиш учун бутун кучларини сарф этдилар. Касал бўлганимизда бошимизда гирдикапалак бўлиб бойланиб, бутун роҳатларини йўқотдилар, тузалиб кетишимиз учун ҳамма чорага киришдилар, ейдиган, ичадиган, киядиган нарсаларимизни ҳозирлаб ҳар кимдан зиёда севдилар. Ўқитдилар, тарбияладилар, одобли-ахлоқли бўлиб етишмоғимиз учун бутун куч-қувватларини сарф қилдилар. Ўсиб етишганимиздан кейин бошимизга мушкул ишлар тушганда ва оғир кунларда қолган вақтимизда тасалли бердилар, кўнглимизни кўтардилар. Шод-хуррам бўлган чоғларимизда шодлигимизга шерик бўлиб, номус ва шарафимизни сақладилар. Бахтли саодатли бўлишимизни тиладилар.

Бизга озгина эзгулик қилган кишиларга яхшилик қилиш бурчимиз экан, шу қадар эзгулик қилган ота-оналаримиз олдида биз фарзандларнинг бурчларимиз жуда ҳам юқоридир. Шунинг учун уларни ризоликларини, таҳсинларини олишимиз, иззат ва обрўларига путур етказадиган ярамас ишлардан, бузуқ феъл-атвордан сақланишимиз лозим, болаларимизнинг бизни ҳурмат этишларини тиласак, албатта, ота-онамизни ҳурмат қилишимиз, буйруқларини бажо келтиришимиз ҳам фарз, ҳам қарздир.

Агар ота-оналар билан муносабатнинг ўн бир қоидаси нималардан иборат, деб сўрасалар шундай жавоб бер:

Биринчи: доимо ота-онага ҳурматда бўлиш.

Иккинчи: улар учун дунёни барча бойлигини ҳам аямаслик.

Учинчи: ота-онага уларнинг ҳурматини бажо келтирганингни асло эслатмаслик.

Тўртинчи: уларга ғазаб қилмаслик.

Бешинчи: Ота-онанинг биринчи чақириқлари билан олдиларига етиб келиш.

Олтинчи: Ота ва она билан гаплашганда юзни буриштирмаслик.

Еттинчи: Ота-онанинг барча истакларини бажо келтириш.

Саккизинчи: Ота ва она билан суҳбатлашганда овозни баланд кўтармаслик.

Тўққизинчи: Ота-онанинг рухсатисиз саёҳатга чиқмаслик.

Ўнинчи: Ота-онага қувонч келтиришга интилиш.

Ўн биринчи: Ота-онани муқаддас деб билиш, чунки барча гўзалликлар ўшалар туфайлидир.

Ота-онанг ҳаётлигида кўнгилларини овлаш, вафотларидан сўнг қабрларини обод ва зиёрат қилиб туриш, аввало одамийлик белгиси, қолаверса инсоний бурчинг.

Шогирдим, эсингда тут, она нуридийдасини тўққиз ой тўққиз кун — қорнида, икки йил — қўлида, бир умр — қалбида беминнат кўтариб юради. Бундан улуғ саховат борми?!

Боланинг бешиги тепасида биринчи бор янграган она алласи умр бўйи эшитадиган дилрабо куйларнинг дебочасидир.

Она алласи-умумбашарий қимматга эга. Она алласи чегара билмайди, унга миллат, дин, тил халақит беролмайди, она алласини барча миллат ва элат гўдаклари ҳаммаси бир хил тинглайди ва ундан ором олади, нотинч бола тинчийди, она меҳрини тўсадиган ҳеч бир куч йўқ жаҳонда. Ҳа, қўшиқ она алласидан, Ватан эса остонасидан бошланади.

Боланинг бешиги тепасида биринчи бор янграган она алласи умр бўйи эшитадиган дилрабо куйларнинг дебочасидир. Шунинг учун ҳам момоларнинг айтишича, алла оҳанглари онанинг бутун вижудидан, унинг етмиш икки томиридан оқиб келармиш, алла айтиш билан она ўз талантини намоён қилади. Қулоқ тутинг-а, нақадар ҳаётбахш оҳанг:

Алла, деб чиқсам чўллара, алла, қўзим, алла,
Солиғлар солиб эллара, алла, болам, алла.
Алла айтиб ухлатаман, алла, қўзим, алла.
Қандай сени юпатаман, алла, қўзим, алла.
Кичкинасан, лоласан, алла, қўзим алла.
Қачон катта бўласан, алла, қўзим, алла.
Алла, алла, орастасан, алла, қўзим, алла,
Гуноҳи йўқ норастасан, алла, қўзим, алла,
Боғ ичида чаман гуллар, алла, қўзим, алла,
Сайрайди шайдо булбуллар, алла, қўзим, алла,
Сендан келар гул иси, алла, болам, алла,
Ота-онамнинг бириси, алла, болам, алла,
Уймали тунлар бўйингга, алла, қўзим, алла,
Куйдан қўчқор тўйингга, алла, қўзим, алла.

Алланинг аҳамияти тўғрисида халқ ичида шундай ривоят бор:

— Ўтган замонда бир оиланинг қизчаси йўқолиб қолади. Қизча катта бўлиб бўйига етган чоғида ота-онаси уни топишга муваффақ бўлади. Бироқ, қизча ота-онасига ётсираб қарайди, уйдан чиқиб кетишини ҳамда аввалги жойига қайтишини истайди. Шунда бечора ота-онаси ҳеч бўлмаса бир кеча тунаб кетишини ундан илтимос қилади. Қиз рози бўлади. Ярим кечада онаси уйқудан туриб бешикда ётган укасини ухлатиш мақсадида алла айтади. Шу пайт қизнинг уйқуси қочиб, аллага қулоқ тутади ва она меҳрини туйиб, ўзини она бағрига отади. — Сиз менинг чин онам экансиз, — дейди у онаизорини қучоқлаб. Чунки уни ҳам ёшлигида онаси алла айтиб ухлатар эди. Алла сеҳри орқали улар мурод-мақсадига етади.

Алла гўдакнинг вояга етказувчи восита бўлиб қолмасдан, шу билан бирга, замин-у замонни тарбияловчи қудратли қўшиқ, мўъжизакор санъатдир.

Жаҳонда нимаики оқ бўлса, унга она сути тимсол, нимаики жўшқин ва қайноқ бўлса, унга ҳам она меҳри тимсол, нимаики чидамли сабр-тоқатли бўлса, она иродаси тимсол, кимдаким пок муҳаббат, меҳри дарёлик даъво этса, онанинг пок қалби тимсол. Шунинг учун ҳам биз Она юртим ва Она тилим, деймиз.

СПИТАМЕН

(Давоми. Боши 3-бетда)

— Бир дақиқа қулоқ беринглар! — базм аҳлига мурожаат этди Искандар.

Мусиқа тўхтади. Ўртага сукунат чўкди. Подшоҳ нима деяркин, деб ҳамма унинг оғзига қараб туришди.

— Мен азизларим, ҳурматли дўстим Оксиартнинг кечамиз юлдузи бўлган ана шу гўзал қизига уйланишга қарор қилдим, — деди Искандар қатъийлик билан.

Бутун мажлис аҳли меҳмон ва мезбонлар, Доронинг хотини, қизлари Искандарга тикилганча анқайиб қолишди.

Оксиарт воқеанинг бунақасига бурилиб кетишини сира ҳам ўйламаганди. Аввалига подшоҳнниг тўсатдан Рухшонага уйланишига қарор қилганлигидан аҳли ақраболар олдида гангиб, ишонқирамай, гаранг бўлиб турди. Кейин эс-ҳушини йиғиб олгач, бутун оламни титратиб турган буюк Искандар бирданига куёви бўлиб қолса буни нимаси ёмон экан, бундай бахт ҳар кимнинг бошига ҳам қўна бермайди, деб ўйлади. Кейин эс-ҳуши ўзига келиб, ҳовлиққанча подшоҳнинг пойига тиз чўкди-да, Искандарнинг қўлларини ўпа бошлади.

— Самидамита нонини олиб келинглар, — деди Искандар ва ўртадаги қизлар гулдастаси сари тантанавор юриб бориб Рухшонанинг қўлидан ушлади.

— Менга каллиғ бўл, сени суйиб қолдим, — деди подшоҳ қизга.

Рухшона отасининг изми билан Искандар уларникига зиёфатга келар экан, деб эшитганда дугоналари билан базм кечасига энг яхши қўшиқлар, рақслар тайёрлаб, подшоҳни қувонтирмоқчи, кўнглини олмоқчи, иложи бўлса қойил қолдирмоқчи бўлган эди. Лекин масаланинг бунақа томонга бурилиб кетишини хаёлига ҳам келтирмаганди. Кутилмаганда подшоҳнинг унга харидор бўлиб қолиши ҳамда уйланмоқчи бўлганлиги Рухшонани эсанкиратиб қўйди, чунки ҳаётида етти ухлаб тушига кирмаган воқеа юз берганди. Кўрган туши ёдига тушди: Ҳа, оқ отга миниб кетадиган бўлдим, деб кўнглидан ўтказди. Энди у шундай кучли қўлга тушиб қолган эдики, унга Ноҳид ҳам, Аҳурамазда ҳам шафқат қўлини чўза олмаса керак...

Рухшонанинг ўйлаб кўришга ҳам, онаси, отаси билан маслаҳатлашишга ҳам имкони йўқ. Ҳаммаси шу ернинг ўзида, ҳозир ҳал бўлди-қўйди. Бошқа йўл йўқ, бўлмайди ҳам.

Рухшонанинг икки юзи анордек қизариб кетган, ўзини севиб, шу пайт харидор бўлиб турган жаҳон шоҳига тик қарай олмай изтироб чекарди...

Мулозимлар Македония одатига кўра оқ рўмолчага чиройли қилиб ўралган Самидамита нонини олиб келиб Искандарга тутдилар, подшоҳ бўлса ёнидан ханжарини суғурдида, мулозим қўлидаги нонни олиб икки бўлакка ажратди, ярмини Рухшонага, ярмини эса ўзига қолдирди. Шундай қилиб зиёфат кечасининг ўзидаёқ Оксиартнинг қизига бутун расм-русумлар билан уйланиб олди.

Ана энди базм қизиб кетди. Саркардаю-сарой хизматчилари ўз подшоҳларига бахт-саодат тилаб, яхши ният, орзу билан қадаҳ кўтаришар, бир ёқда музика янграрди, шовқин-сурон. Гефестон суюнганидан шарқона либосда виқор билан ёш келинчакни қучиб турган Искандарни қучоқлаб юзларидан ўпар, унинг азму-қарорига таҳсинлар айтарди.

Бу ҳамду санодан кўнгли ғаш, бир чеккага асаби бузилиб беҳоҳиш турган Кратер Гефестонни мазах қилгандек афтини буриштирганча турар, ичида нималарнидир деб сўкинарди. "Ҳа, ҳамма нарсанинг ҳам меъёри бор, ўта ғурурланиш-мақтанчоқликка, ўйламай иш тутишга олиб келиш мумкин, деб ўйлади, Кратер. Кейин жаҳл билан тантанавор мажлисни тарк этди. Гефестон бўлса, рақибининг асаби бузилиб чиқиб кетаётганини кўриб ўз бахтидан мамнун бўлиб турган подшоҳга: "ёқмади", дегандек имо қилиб қўйди.

БАРСИНАНИНГ РАШКИ

Гефестоннинг қилиғидан асаби бузилган Кратер тўйдан чиқиб гулхан ёнида айш-ишрат қилиб ўтирган гетарийлар томон юрди. Қараса, йигитлар ўртасида уларга ўзини ташлаб олган кайфи чоғ Барсина ўтирибди. Пертементлик зодагоннинг бу эрка қизини Искандар ўтган йили асира қилиб олган. Ғоятда хушрўй, қадди басти келишган бу гўзал подшоҳнинг кўнглига ёқиб қолган бўлса ҳам, Искандар дастлаб негадир унга яқинлашмади. Ким кўрган, бу ёқимтой қизга ошиқу-беқарор эди. Айниқса, уни кўрса Птоломейнинг юраги ўйнайди, кўнглида қандай қилиб бўлса ҳам Барсинани қўлга олса, дилига йўл топса... Хуллас, орзуси ушалиб бир куни Искандар қароргоҳидаги тонг отарга қадар давом этган базмижамшид чоғи Барсина яхшигина кайф қилганди. Шунда Пердика унга ҳадеб хиралик қилиб, тегишаверди.

Охири Барсинанинг аёллик ғурури ғолиб келиб, Пердикани тарсаки билан тортиб юборди. Қий-чув, подшоҳ шахсий соқчисининг асаби бузилиб унга ёпишди, аммо Барсина бўш келмай шахсий соқчининг дуч келган ерига бир-икки бор яхшилаб тушириб қолди. Пердика ҳайрон, бу жуда абжир қиз экан-ку, деб. Ахир аёл киши билан олишиб бўладими, яна Искандар кўриб қолса нима дейди. Ўртага Птоломей тушди-ю, Барсинага ётиғи билан яхши сўзлаб, алдаб-сулдаб ташқарига олиб чиқиб кетди. Шу-шу улар ўртасида қандайдир сирли яқинлик бошланди. Албатта, одамлар оғзида гап ётмайди. Оқибат натижада "Птоломей Барсинани ўзига ўйнаш қилиб олибди", деган миш-мишлар подшоҳнинг қулоғига ҳам бориб етди. Шундай базм кечаларидан бирида Искандар кайф қилиб ўтирганда қизлар доирасида гул-гул очилиб ўтирган Барсинани кўриб, унинг ҳақиқатдан ҳам гўзаллигига, хушбичимлигига тан берди. Нега шу вақтга қадар унга эътибор бермаганига ачинди. Ахир бошида тож бўлган, ҳар бир сўзи нишонга тегиб турганда нима истасанг шуни қиласан, ихтиёринг ўзингда. Кейин нима бўлса бўлди, одамлар гап ғираберсин деб дангал базм тугамасдан Барсинани олиб ётоғига жўнади. Шундан кейин гап тарқалди: нима дейсизлар-у, "подишоҳ Барсинани Птоломейдан тортиб олибди", деган. Ҳа, шундай бўлди ҳам. Энди Искандар Осиёлик бу гўзал аёлга ошиқу беқарор. Ҳатто "Барсина подшоҳдан ҳомиладор бўлибди" деган гаплар ҳам юрарди. Уйланмоқчи ҳам бўлди, лекин яқинларидан бири: "Ахир Барсина қорнидаги ҳомиласи Птоломейдан-ку, агар уйлансангиз шармандалик бўлади", деб подшоҳга панду-насиҳат қилишди.

— Буни сенга ким айтди, — деди Искандар жаҳли чиқиб ўша дўстига.

— Барсинанинг ўзи — деди.

Искандарнинг баттар ғазаби қўзғади.

— Шу ростми, ўзи айтибдими? — деди энди подшоҳ ўзини тута олмай.

— Бир базм чоғида Барсина кайф устида "қорнимдаги бола Искандардан эмас, Птоломейдан", деб оғзидан гуллаб қўйибди.

Искандар шу-шу Барсинадан бутунлай юз ўгирди, унга яқинлашмади. Аммо подишоҳ табиатнинг бу гўзал мавжудодига ёмон сўзламади, қиз унинг даргоҳида айш-ишратда юраберди.

Мана шу топда тўйдан аразлаб чиққан Кратерга даврадагилар ўтириш хуш келиб, у ҳам гулхан атрофига чўкди.

Искандар сафдошларининг барчасини хулқ-атвори, обрў мавқеини яхши билган Барсина подшоҳнинг энг ақлли, эътиборли жанговор саркардасига ер остидан қараб турди. "Ҳа, Птоломейнинг кайфи яхши эмас, нимадандир хафа" кўнглидан ўтказди қиз.

— Ётоғингизга кетмайсизми жаноб — деди Барсина саркардага хушфеъллик билан.

Ҳеч кимга сўз бермай, ҳамиша жиддий, камгап Кратер жононнинг очилиб-сочилиб ўтирганлигини кўриб, кўнгли бироз бўлса ҳам эзгуликка мойил бўлгандай туюлди ўзига.

— Майли, истасанг бирга олиб кетай, — деб қолди.

— Улуғ саркардамиз мени олиб кетсалар, борганим бўлсин, кимсан подшоҳнинг энг яқин ишончли кишиси билан бирга кетиш биз учун бахт, — деди Барсина ҳазиллашиб.

Осуда дамлар... Баҳорнинг майин шаббодаси эсиб, қалбингизда илиқ туйғулар уйғотади, бундай дамларда табиат қучоғида ўзингизни беҳад бахтиёр ҳис этасиз. Негаким, Жаҳоннинг буюк подшоҳини ҳам мафтун этган ошифтаҳол, бу гўзал жанона ёнингизда, зеро рақиби Гефестоннинг ҳам кўнгли шу аёлда. "Уни бир боплай", деб кўнглидан ўтказди Кратер.

— Нега жимсан, ё биророрта сени хафа қилдими? — сўради Кратер.
— Искандар келиб-келиб анови "ёввойи қиз"га уйланиб ўтирибди. Ахир Рухшона кимлар билан бирга бўлмади. Анави хотини Одатида рашк қилиб Спитаменни сўяман деб юрибди-ку!

— Нима, сен ҳам рашк қилаяпсанми?

— Ҳа рашк ўтида ёнмоқдаман. Рашким — садоқат, содиқлигим, севгим рамзи агар билсангиз. Ҳа, қизлигим ғурури бу. Агар Искандар мен учун барибир бўлганда эди, рашк қилмасдим. Менга деса Доронинг гўзал хотинига уйланмайдими?

— Гапларимга хафа бўлмагин, ахир сен ҳам анави Птоломей билан дон олишиб юрдинг-ку, подшоҳга нега даъво қиласан.

— Птоломей шунчаки, кўнгилхушлик учун эди...

— Ростдан ҳам подшоҳга тегмоқчи эдингми?

— Ўзи шундай деган эди. Аммо иғвогарлар бизни айнитиб қўйишди.

— Нимага?

— Гўё менинг қорнимдаги ҳомилам Птоломейдан эмиш.

Ҳамманинг оғзида шу гап. Тағин сенинг ёшинг подшоҳникидан катта. Рухшона ёш қизалоқ, энди ўн еттига қадам қўйди. Подшоҳнинг ўзи ҳам буни яхши билади. Шундай бўлгач, Александр сенга уйланолмайди. Эшитган қулоққа яхши эмас бу.

— Шундайку-я, лекин ўзим ҳам билмайман, ҳомилам кимдан эканини.

Кратер индамади, аёлларнинг бундай майда-чуйда гапларига аралашиб қолганлиги учун ўзини бироз ноўрин сезди.

Зеро, Сўғдиёнадаги бу қонли уруш чоғида бегуноҳ одамларнинг қирилиб, хор-зор бўлиб кетишигина эмас, балки бу можароларда маънавий тушкунлик, одамларнинг турмуш-тарзи, ҳаёт тақдири ҳам ўзгариб, аёллар, бегуноҳ болалар қисмати ҳам забун этилган. Буни Птоломейдек донишманд олим одам билмайди, дейсизми?

— Ҳаммасини анави Гефестон қилди. Подшоҳ базм чоғида Рухшонага уйланаман деса — хурсандлигидан рақсга тушиб кетди-я! Бўлмаса мен билан ҳамдард эди ўзи. Подшоҳ Гефестонни негадир ўзига яқин тутади. Одамлар ўртасида шундай гап юради. Буни сиз эшитганмисиз йўқми? "Агар Гефестон Александрнинг дўсти бўлса, Кратер подшоҳнинг дўсти" эмиш.

Кратер бироз ўнғайсизланди бу гапдан. Кейин:

— Гефестоннинг қизиқ одати бор. Унинг баъзи қилиқлари менга ёқмайди. Ичиб олдими, ўзини йўқотиб, бошқача одам бўлиб қолади. Мени бировни иғво қилаяпти деб ўйлама, умуман Гефестон енгил табиат одам. Менга ёқмайди.

Кратер ҳам дилидагини айтиб олди. Чунки Рухшона билан бўладиган никоҳга у мутлақо рози бўлмаган. Подшоҳ шуни билиб Оксиартникидаги ўша базм чоғида шартта ўрнидан туриб, ҳамманинг иштирокида масалани ҳал этди-қўйди. Фикр айтишга ҳам ўрин қолмади ўша кеча. Агар олдиндан билганда Птоломей бундай никоҳга йўл қўймаган бўларди. Ахир энди подшоҳликнинг тақдири нима бўлади, жаҳонни забт этган буюк Александрнинг тахтига ким ворислик қилади. Сўғдиёналик бир "ёввойи" аёлнинг фарзандими? Буни подшоҳ ва атрофдаги дўстлари наҳотки ўйлашмаса!

Птоломей шу хаёллар билан ёнида чурқ этмай ўз тақдиридан, эртанги кунидан, туғилажак фарзандидан хавотирда бораётган аёлни ҳам унутаётганди.

— Хайр, омон бўл, Барсина!

Саркарданинг эътиборсизлик билан хайрлашуви Барсинага эриш туюлди. Наҳотки шу даражада совуққонлик билан хайрлашса! Юрагида йигитлик ғурури йўқми экан? Нега бир оғиз ҳам дилимга қўл солмади. Осуда кеча бўлса, икковимиз қолган бўлсак. Эркак киши ҳам шундай бўладими?

Птоломейнинг ҳиссизлиги Барсинага жуда ҳам оғир ботди. Бундай муносабат унинг иззат-нафсига теккан эди. "Нега унга эргашиб келдим, йигитлар атрофимда паркидарвона эдилар-ку! Тағин Александрнинг яқин дўсти эмиш". Барсина қаро тун оғушида ўроқ Ойнинг ботиши томон кетаётган Птоломейнинг серсавлат гавдасига қараганча маюс турар, хаста юрагига мингларча тикан қадалгандек туюлди...

Мақсуд ҚОРИЕВ

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши ва "Адолат" газетаси ижодий жамоаси партия Сиёсий Кенгаши Раёсати аъзоси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар қўмитаси раиси Абдурафиқ Аҳадовга акаси

Сафоқул Аҳадович АҲАДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этиб, ҳамдардлик билдиради.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Рустам АҲМАДАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Каримжон РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Бобоқул ТОШЕВ, Рустам АЗИМОВ, Турғун ЭРГАШЕВ, Ўткир ЖЎРАЕВ, Бобокатта ШОДИЕВ, Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ

МАНЗИЛИМИЗ:
700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
телефонлар:
Қабулхона-136-53-14.
Факс: (8.371) 133-41-89.
Сиёсат ва партия ҳаёти — 136-55-96.
Хатлар бўлими — 136-55-64.
Маънавият, адабиёт ва санъат-136-55-64

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигидан 016 рақами билан рўйхатдан ўтган.
Адади — 1925. Буюртма Г— 500. Ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.
Саҳифаловчи — Фарҳод ХЎЖАНАЗАРОВ
Навбатчи — Бахтиёр ТОШНАЗАРОВ

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти — 20.00
Босишга топширилди — 21.00

Муаллиф фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. • Реклама ва эълонлар ҳаққонийлиги учун буюртма берувчи масъулдир. • «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
† Мазкур белги остида тижорат мақолалари чоп этилади. • Газетанинг сифатли босилишига босмахона масъулдир. • Қўлёзмалар таҳририятга қайтарилмайди ва жавоб берилмайди. 123456